

KWIATY * * WIOSENNE

WYDAWNICTWO M. ARCTA w WARSZAWIE

43442

PAŃSTWOWE
MUZEUM ZOOLOGICZNE

BIBLIOTEKA

Inw. Nr. K.1053

ROŚLINY WIOSENNÉ

174 barwnych rycin na 40 rozciąganych tablicach

Według niemieckiego oryginału H. Schuhmacher'a opracowała

Marja Arct-Golczewska

TEKST OBJAŚNIAJĄCY

Z KSIĘGOZBIORU
Dra WACŁAWA ROSZKOWSKIEGO

Nakładem M. Arcta
w Warszawie

<http://rcin.org.pl>

PAŃSTWOWE
MUZEUM ZOOLOGICZNE

BIBLIOTEKA

Inw. Nr. K. 1053.

ROŚLINY WIOSENNE.

174 BARWŃYCH RYCIN NA 40 ROZCIĄGANÝCH TABLICACH.

GATUNKI UŁOŻONE WEDŁUG
BARW KWIATÓW I MIEJSC W KTÓRYCH ROSNĄ.

Według niemieckiego org. H. Shumacher'a opracowała

Marja Arct-Golczewska.

(TEKST OBJAŚNIAJĄCY.)

Z KSIĘGOZBIORU
Dra WACŁAWA ROSZKOWSKIEGO

NAKŁADEM i DRUKIEM M. ARCTA w WARSZAWIE.

—
1911.

<http://rcin.org.pl>

PAŃSTWOWE
MUZEUM ZOOLOGICZNE
BIBLIOTEKA

Inw. Nr. K.1053.

Biblioteka Muzeum i Inst. Zoologii PAN

K. 1053

1000000000072

DRUKARNIA M. ARCTA W WARSZAWIE, ORDYNACKA 3.

1911

<http://rcin.org.pl>

Przedmowa.

Przedstawione w tej książce rośliny wiosenne nie dają nam całej flory, która w tym czasie, zwłaszcza począwszy od maja u nas występuje. Znajdujemy tu gatunki przeważnie zwracające uwagę naszą na przechadzkach wiosennych. Studjujący szczegółowiej świat roślinny znajdą dość podręczników i atlasów pomocniczych; te tablice zaś przeznaczone są przede wszystkim dla miłośników przyrody, którzyby zaznajomić się pragnęli bez wielkiego trudu z nazwami spotykanych roślin.

W tym celu, dla ułatwienia pracy, rośliny są skupione na tablicach według barw kwiatów, tak, że rycinę znalezionej rośliny szybko odnaleźć można. Tak np. żółte kwiaty stanowią oddzielne tablice, czerwone znowu oddzielne i t. p. Przytem układ tych rycin jednobarwnych jest jeszcze zastosowany do miejsc zamieszkania roślin, a więc np. rośliny żółto-kwiatowe, rosnące w lasach, zaroślach i zagajnikach są skupione na jednych tablicach, rosnące zaś na łąkach, pastwiskach i miedzach znowu na oddzielnych, podobnie i rośliny o innych barwach kwiatów. W tekście są jeszcze każde z tych roślin uporządkowane według czasu kwitnienia. W ten sposób mamy następujący podział:

I. W lasach, zagajnikach i zaroślach.— 1. Kwiaty białe: a) w marcu i kwietniu, b) od maja począwszy; 2. Kw. żółte: a) i b); 3. Kw. czerwone: a) i b); 4. Kw. niebieskie: a) i b); 5. Kw. zielone: a) i b).

II. Na łąkach, pastwiskach i miedzach.— 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

III. Na polach, w ogrodach, rumowiskach, przydrożach. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

IV. Suche miejsca, polany górskie, skały, wrzosowiska. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

V. Mokre łąki, torfowiska, przybrzeża, rowy, wody. — 1: a) i b); 2: a) i b); 3: a) i b); 4: a) i b); 5: a) i b).

Tekst jest krótki i podaje tylko powierzchowne opisy roślin, które się odrazu rzucają w oczy, nie wdając się w szczególności budowy kwiatu lub inne. Nie służy on do nauki, lecz tylko do ułatwienia poznania rośliny i do uwydatnienia pewnych cech, na które należy zwrócić uwagę. Przy każdym gatunku wymieniona jest rodzina, do której należy, a znając jej cechy ogólne, tem łatwiej odróżnić je na okazy.

Na końcu tekstu podany jest spis alfabetyczny nazw z wymienieniem strony tekstu. Szukając więc opisu jakiejś rośliny znalezionej na tablicy, trzeba zajrzeć do skorowidza.

Dla interesujących się nazwami łacińskimi zestawiony jest również odpowiedni skorowidz.

Sposób układu roślin na tablicach nie stosuje się do żadnego układu naukowego, jestto tylko, jak zaznaczono powyżej, praktyczne zestawienie, opierające się raczej na zasadzie zbiorowisk roślinnych, z uwzględnieniem barw i pory kwitnienia. Dla licznych amatorów może mieć ta książeczka pewne znaczenie i puszczamy ją w świat, licząc, że odpowie swemu celowi i zainteresuje miłośników roślin.

I. W lasach, zagajnikach i zaroślach.

1) Kwiaty białe.

a) rozkwitające w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Niestrętek cz. Zawilec gajowy (<i>Anemone nemorosa</i>). Kwiaty pojedynczo na łodydze, korona pięciolistkowa, płasko rozłożona, wewnątrz biała, zewnątrz różowa. Na łodydze po trzy liście głęboko palczasto-dzielne z ząbkowanymi łatkami. Kłace brunatne. Trwała. Rodz. Jaskrowate.	1	1
Śnieżyca wiosenna (<i>Leucoium vernum</i>) Kwiaty pojedyncze, zwieszane, kształtu dzwonka, o 6 listkach jednakowej wielkości—białych z zielonymi koniuszkami. Liście 2—4 równowazkie, ciemno-zielone. Roślina cebulkowata. Rośnie w wilgotnych miejscach. Rodz. Amarylkowate.	1	2
Gładyszek cz. Przebiśnieg pospolity (<i>Galanthus nivalis</i>) Kwiaty zwieszane pojedynczo; 3 zewnętrzne płatki śnieżno-białe, rynienkowato podwinięte do środka, 3 wewnętrzne małe, płaskie, zielonawe. Liście szaro-zielone, równowazkie. Roślina cebulkowata, przeważnie dziedzicząca, na łąkach leśnych. Rodz. Amarylkowate.	1	3
Poziomka pospolita (<i>Fragaria vesca</i>) Kwiaty tacowate z 5 szerokimi białymi płatkami korony, z 5 zielonymi działkami kielicha i 5 małymi przykwiatkami. Liście trójdzielne uwłosione sztywnymi odstającymi włoskami, podobnie jak i cała roślina. Roślina trwała cz. bylina z wiciami. Owoce orzeszki w mięsistym dnie kwiatowym; jadalne. Rodz. Różowate.	1	4
Kokorycz pospolita (<i>Corydalis cava</i>) Kwiaty w luźnych gronach, dwuwargowe z odstającą ostrogą, białe, żółtawe albo różowe (Czerwona ob. str. 11). Liście szarzielone, podwójnie dzielne o łatkach łopatkowatych. Kłace bulwiaste, wydrążone. Rodz. Dymnicowate.	2	1

	Tab.	Nr.
Szczawik pospolity (<i>Oxalis Acetosella</i>)	2	5
Kwiaty pojedyncze, na długich szypułkach, dzwinkowato-lejkowate, 5-cio listkowe, białe z fioletowymi żyłkami. Liście złożone dłoniasto o trzech listkach sercowatych; starsze liście pod spodem fioletowe; na noc listeczki składają się jakby do snu. Trwała, z rozgałęzionymi rozłogami. Rodz. Szczawikowate.		
Pięciornik poziomkowy (<i>Potentilla Fragariastrum</i>) . .	4	2
Kwiaty pojedynczo na szypułkach ulistnionych, 5-cio listkowe. Płatki na brzegu wycięte, tak długie jak wąskie działki kielicha. (Podobne do kwiatów poziomki ale mniejsze). Liście długoogonkowe, trójdzielne, gruboząbkowane i u góry tępo zcięte. Cała roślina jedwabisto uwłosiona. Trwała z wiciami. Owocki suche, przeważnie na brzegu lasu. Rodz. Różowate.		
Czosnaczek lekarski (<i>Alliaria officinalis</i>)	4	3
Kwiaty o 4 płatkach ułożonych na krzyż z 6 pręcikami dwusilnymi. Owoce: łuszczyнки długie odstające. Liście długoogonkowe nerkowate i sercowate; dolne karbowane, górne ząbkowane. Całą roślinę czuć czosnkiem. Dwuletnia. Brzegi lasów i przy płotach. Rodz. Krzyżowe.		

b) od maja

	Tab.	Nr.
Gwiazdnica wielkokwiatowa (muszec) (<i>Stellaria holostea</i>)	5	1
Kwiaty w wierzchołkach pięciolistkowe, płatki korony rozcięte do połowy, dwa razy dłuższe od działek kielicha. Łodyga krucha, podnosząca się przy pomocy dolnych drewniejących liści. Liście linijno lancetowate, zaostrome, szorstkie. W lasach widnych. Trwała. Rodz. Goździkowate.		
Majownik dwulistny zw. Mioduszką lub Konwalijką (<i>Majanthemum bifolium</i>)	6	2
Małe kwiateczki 4-listkowe w gronach, silnie pachnące, pręcików 4. Dwa liście sercowato-jajowate na długich ogonkach. Łodyga wygięta zygzakowato. Jagody czerwone. Trwała. Rodz. Liljowate.		

	Tab.	Nr.
Konwalia lanuska (<i>Convallaria majalis</i>)	2	3
Kwiaty dzwonkowate, sześciopłatkowe, w gronie jednostronnym zwieszane, silnie pachnące, 2 — 3 liście duże, owalne, spiczasto zakończone. Trwała. Rodz. Liljowate.		
Kokoryczka wielokwiatowa (<i>Polygonatum multiflorum</i>)	2	4
Kwiaty zielonawo-białe rurkowate, sześciopłatkowe po 2—5 w gronach zwieszane jednostronnie; liście podługnie jajowate, wyrastające gęsto na łodydze w dwóch szeregach. Rodz. Liljowate.		
Zerwa kłosowa (<i>Phyteuma spicata</i>).	3	1
Kwiatki małe rurkowate o 5 długich płatkach, zebrane licznie w podługną główkę. Z kwiatków zwiesza się długi słupek z rozszczepionym znamieniem. Dolne liście jajowato-sercowate, podwójnie karbowane i ząbkowane. Trwała. Kłace gdzieniegdzie jadalne. Rodz. Dzwonkowate.		
Czosnek niedźwiedzi cz. Trzemucha (<i>Allium ursinum</i>)	3	2
Kwiaty gwiazdkowate sześciopłatkowe z 6 żółtymi pręcikami. Zawiązek słupka potrójny. Kwiatostan luźna wiecha. Dwa liście długoogonkowe owalnie lancetowate. Trwała, cebulkowata. Pachnie czosnkiem. Rośnie gromadnie. Rodz. Liljowate.		
Czerniec kłosowy (<i>Actaea spicata</i>).	3	3
Kwiatki drobne czteropłatkowe, z licznymi wystającymi pręcikami w ścisłych owalnych gronach. Łodyga gałęzista z kilkoma dużymi liśćmi, podwójnie trójdzielnymi, o łatkach z wcięciami i piłkowanymi brzegami. Jagody błyszczące czarne. Trwała, trująca. Rodz. Jaskrowate.		
Marzanka wonna cz. Majownik (<i>Asperula odorata</i>) .	3	4
Kwiatki drobne lejkowate, czteropłatkowe w baldachach widelkowatych. Liście po 6—8 w okółkach, lancetowate. Łodyga czterokanciasta; woń przyjemna. Trwała, rośnie gromadnie. Cała roślina o ładnym symetrycznym wyglądzie. Rodz. Marzanowate.		
Pajęcznica kosatki (<i>Anthericum Liliago</i>)	4	4
Kwiaty duże, gwiazdkowate, sześciopłatkowe; słupek odgięty z potrójnym zawiązkiem; 6 pręcików, leżących na płatkach. W luźnych gronach. Łodyga nierozgałęziona. Liście równo-wązkie, trawiaste, przyziemne. Trwała. Rodz. Liljowate.		

	Tab.	Nr.
Byławnik wielkokwiatowy (<i>Cephalanthera grandiflora</i>). Jestto rodzaj storczyka o kwiatach dużych dzwonkowatych nawpółotwartych, z długimi zawiązkami i przednim listkiem wargowatym z żółtą plamką. W luźnych gronach; pod każdym kwiatem wązki liść. 4–5 liści owalnie spiczastych, obejmujących łodygę. Trwała. Rodz. Storczykowate.	4	1
Żankiel zwyczajny (rannik) (<i>Sanicula europaea</i>). . . Roślina baldaszkowata z główkowatymi różowawo-białymi baldaszkami, zebranymi po 3–5 w baldachy złożone. Kwiatki maleńkie pięciokrotne. Dalsze liście dłoniasto dzielne z 2–3 trójkątnymi ząbkowanymi wycinkami. Trwała. Rodz. Baldaszkowate.	5	3
Gwiazdnica gajowa (muszeczka) (<i>Stellaria nemorum</i>). . . Kwiaty 5-listkowe, dość duże, o płatkach korony dwa razy dłuższych niż działki kielicha, rozciętych do połowy, w wierzchołkach rozpięchłych. Łodyga wiotka, podnosząca się, mocno uwłosiona. Liście jajowate, dolne szersze, zaokrąglone. Trwała. Rodz. Goździkowate.	5	4

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Pierwiosnek wyniosły (<i>Primula elatior</i>) Kwiaty w baldachach siarczasto-żółte, lejkowate, o 5-ząbkowym płaskim brzegu, każdy ząbek pośrodku karbowany; nie pachnące. Łodyga owłosiona. Liście w różyczce, duże, jajowate, nagle w ogonku zwężone, pomarszczone, o brzegach podwiniętych, pod spodem uwłosione. Trwała. Rodz. Pierwiosnkowate.	14	1
Złoc żółta (<i>Gagea lutea</i>) Kwiaty gwiazdkowate, sześciolistkowe, złoto-żółte pod spodem zielone, 5–6 w wiechach. Pod każdą wiechę dwa lancetowate zielone liście. Na łodydze 1 liść szeroki lancetowaty. Trwała. Cebulkowata. Rodz. Liljowate.	14	2

	Tab.	Nr.
Ziarnopłon wiosenny cz. Pszonka (<i>Ficaria verna</i>) . .	14	3
Kwiaty błyszczące złoto-żółte z 8--12 spiczastemi płatkami, na długich szypułkach ulistnionych. Łodyga gładka, liście długoogonkowe sercowate albo nerkowate, błyszczące, z brzegiem falisto wygiętym. Korzenie z podłużnymi bulwkami. W kątach liści ziarnkowate rozmnóżki. Trwała. Rodz. Jaskrowate.		
Zawilec żółty cz. Raść (<i>Anemone ranunculoides</i>) . .	15	1
Kwiaty złoto-żółte, pięciolistkowe, zwykle po dwa na roślinie, na długich szypułkach. Bezpośrednio pod kwiatami trzy krótkoogonkowe liście trójdzielne. Łatki o brzegu ząbkowanym. Trwała. Rodz. Jaskrowate.		
Gajowiec żółty cz. Ziejec (<i>Galeobdolon luteum</i>) . .	15	2
Kwiaty wargowe z uwypukloną wargą górną, a dolną o trzech łatkach spiczastych, ciemno-żółtych z plamkami pomarańczowymi. Łodyga czterokanciasta. Rozłogi. Dolne liście ogonkowe, sercowate, spiczaste, karbowane, często pokryte srebrzystymi plamkami. Górne liście mniejsze i węższe, przeciwległe. Trwała. Rodz. Wargowe.		
Jaskier różnolistny (<i>Ranunculus auricomus</i>) . . .	16	1
Kwiaty złoto-żółte, małe, często zmarniałe. Pręcików dużo, słupków dużo. Szypułki walcowate, liście dolne nerkowate, długoogonkowe, wycięte dłoniasto, a łatki karbowane. Liście łodygowe siedzące, podzielone palczasto na wąskie łateczki. Owocki suche w główkach. Trwała. Trująca. W lasach, w wilgotnych miejscach, zwłaszcza na łąkach leśnych. Rodz. Jaskrowate.		

b) od maja począwszy

	Tab.	Nr.
Przytulja krzyżowa (<i>Galium cruciatum</i>)	14	4
Kwiaty maleńkie, czterodzielne, złoto-żółte w gronach, wyrastających z kątów liściowych. Łodyga ostrowłosista, w stawach czerwona. Liście po 4 w okółkach, podłużnie jajowate. Trwała. Rośnie także na brzegach wód. Rodz. Marzanowate.		

	Tab.	Nr.
Jastrzębiec leśny (<i>Hieracium silvestre</i>)	15	3
Główki kwiatowe złoto-żółte, złożone z samych kwiatów języczkowych. Okrywa główki kwiatowej pokryta czarnymi brodawkowatymi gruczołkami. Łodyga uwłosiona zwykle z 1 liściem. Liście przyziemne, jajowato-sercowate, gruboząbkowane; dolne ząbki odwrócone na zewnątrz. Trwała. Rodz. Złożone.		
Obuwik pospolity (<i>Cypripedium Calceolus</i>)	15	4
Kwiaty storczykowate, duże, długoogonkowe, zwieszane: 5 płatków okwiatu lancetowate, brunatnoczerwone, szósty zaś żółty, zagięty w postaci pantofla. Łodyga obła z liśćmi jajowato zaostrzonymi. Trwała. W lasach górskich, na gruntach wapiennych. Rodz. Storczykowate.		
Gniazdosz cz. Gnieźnik leśny (<i>Neotia Nidus avis</i>)	15	5
Kwiaty brunatno-żółte w długich luźnych kłosach, bez ostrogi. 5 górnych płatków okwiatu zciśnięte z sobą dzwonkowato, dolny płatek tworzy wargę dwudzielną. Cała roślina bez zieleni, żółtawo-brunatna, bez liści, tylko łuskowate wyrostki. Pasożytuje na korzeniach drzew, przyczepiając się mięsistymi wyrostkami korzeni. Rodz. Storczykowate.		
Janowiec niemiecki cz. Mrzygłód (<i>Genista germanica</i>).	16	2
Kwiatki małe, motylkowate w gronach wierzchołkowych. Chorągiewka w koronie owalna, wygięta na zewnątrz, łódeczka wązka, szeroko wysunięta. Liście małe lancetowate, szorstko uwłosione tak jak cała roślina. Wszystkie gałązki cierniste. Półkrzew. Rodz. Motylkowate.		
Janowiec uskrzydłony (<i>Genista sagitalis</i>).	16	3
Kwiaty motylkowate po pięć, w główkowatych gronkach wierzchołkowych. Liście siedzące, lancetowate. Łodyga i gałęzie członkowane i z szerokim brzegiem, jakby uskrzydłone; prosto wzniesione. Trwała. Głównie na brzegu lasu na piaszczystym gruncie; także na wrzosowiskach. Rodz. Motylkowate.		

	Tab.	Nr.
Jaskier kosmaty (<i>Ranunculus lanuginosus</i>)	16	4
Kwiaty spore, złoto-żółte. Owociki (w główkach) z dziobkami skręconemi. Cała roślina gęsto uwłosiona. Liście przyziemne długoogonkowe, duże, dłoniasto dzielne; a działki ich jajowate dwu lub trójdzielne, ząbkowane. Liście łodygowe bez ogonków. Wszystkie liście często z ciemniejszym środkiem. Trwała. W lasach wilgotnych. Rodz. Jaskrowate.		

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Płucne ziele cz. Miodunka majowa (<i>Pulmonaria officinalis</i>)	25	3
Kwiaty lejkowate, z brzegiem pięciząbkowym w skrętkach jednostronnych, nieco zwiniętych. Barwa z początku czerwona, potem przechodzi w niebieską (po zapyleniu). Cała roślina szorstko uwłosiona. Liście dolne długoogonkowe, sercowate, często pokryte białymi plamami; górne jajowate, siedzące, schodzące na łodygę. Rodz. Szorstkolistne.		
Kokorycz wydrążona (<i>Corydalis cava</i>)	25	1
Kwiaty fioletowo-czerwone, w luźnych gronach, dwuwargowe z odstającą ostrogą. Liście sinzielone, dwa razy potrójnie dzielne, pojedyncze łatki łopatkowate. Trwała, z bulwami wydrążonemi. Rodz. Dymnicowate.		
Kopytnik pospolity (<i>Asarum europaeum</i>)	25	4
Kwiaty dzwonkowate, zcieśnione, o okwiecie trójdzielnym, wewnątrz brudno czerwone, pojedynczo wyrastają na krótkich szypułkach wśród dolnych liści. Łodyga krótka, płożąca. Liście długoogonkowe, błyszczące, nerkowate, skórzaste, ciemno-zielone, pod spodem bywają czerwone. Roślina potarta wydaje zapach korzenny. Trwała. Trująca. Rodz. Kokornakowate.		

	Tab.	Nr.
Groszek wiosenny cz. Groch leśny (<i>Lathyrus vernus</i>). Duże kwiaty motylkowate, z początku purpurowe, potem niebieskie, po 3—7 kwiatów w gronkach. Liście pierzasto złożone po 2—3 pary bez wąsów, ale z wierzchołkiem kolczastym, pojedyncze listki jajowate, przylistki strzałkowate. Łodyga kanciasta. Trwała. Rodz. Motylkowate.	25	2
Groszek górski (<i>Lathyrus montanus</i>) Kwiaty motylkowate po 2—6 w luźnych gronach, z początku purpurowe, potem brudno niebieskie, w końcu brunatne. Łodyga wspinająca się z brzegami uskrzydłonemi. Liście 2—3 parzysto-pierzaste, bez wąsów. Cała roślina szaro-zielona. Korzenie z trwałemi bulwami. Głównie na gruncie piaszczystym. Rodz. Motylkowate.	26	2
Borówka czernica zw. Czarną jagodą (<i>Vaccinium Myrtillus</i>) Kwiaty kuliste, różowe, z 4—5 ząbkami, łatwo opadające. Kwiaty krótkoszypułkowe w kątach liści. Łodyga gęsto ulistniona z kanciastemi gałązkami, drzewniejąca. Liście małe, jajowate, zaostrome i cienko piłkowane. Jagody czarno-niebieskie, jadalne. Rodz. Wrzosowate.	25	1
Łuskiwnik pospolity (<i>Lathraea squamaria</i>) Kwiaty paszczekowate w jednostronnych gronach, każdy z czerwonym przykwiatkiem. Łodyga mięsista, blade-różowa i bez liści, pokryta łuskami. Kłacze mięsiste, pokryte białawemi łuskami; oprócz tego przysawki, któremi roślina pasorzytuje na korzeniach leszczyny. Trwała. Rodz. Zarazowate.	26	4

b) od maja począwszy.

	Tab.	Nr.
Buławnik czerwony (<i>Cephalanthera rubra</i>) Kwiaty duże, dzwonkowate, nawpółotwarte, ze spiczastemi płatkami, siedzące, z długimi zawiązkami, w gronach luźnych, z zielonemi wążkami przylistkami. Przedni płatek okwiatu ma wargę białawą czerwono obrzeżoną, z żółtymi żeberkami. Liści 4—5 obejmujące łodygę, jajowato-spiczaste. Trwała. Lasy górskie. Rodz. Storczykowate.	26	3

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Przelaszczka wiosenna (<i>Hepatica triloba</i>)	32	1
Kwiaty gwiazdkowate, sześciolistkowe, z wieloma pręcikami, pojedyncze, na długich szypułkach. Liście długoogonkowe, trójkłapowe, klapki sercowate, zaostrome. Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.		
Cebulica cz. Oszloch dwulistny (<i>Scilla bifolia</i>)	32	2
Kwiaty piękne, niebieskie, gwiazdkowate, sześciopromienne, w gronach luźnych, na owalnej szypułce, pylniki pręcikowe czarno-niebieskie. Na łodydze dwa liście lancetowate. Czasem kwiaty bywają czerwone lub białe. Trwała. Cebulkowa. Rodz. Liljowate.		
Barwinek pospolity (<i>Vinca minor</i>)	32	3
Duże kwiaty, jasno-niebieskie, lejkowate, z kółkowym 5-łatkowym brzegiem. Każda łątka korony skośnie zcięta, po środku biała gwiazdka. W pączku korona skręcona. Kwiaty na długich szypułkach. Liście skórzaste, eliptyczne, spiczaste, wiecznie zielone. Trwała, z wiciami. W lasach górskich i hodowany w ogrodach. Rodz. Toinowate.		
Fiołek leśny (<i>Viola silvatica</i>)	32	4
5 płatków okrągławych, nie nakrywających się wzajemnie; dolny płatek z ostrogą niebieską; środek kwiatu biały z fioletowymi podłużnymi liniami (drogi miodne). Pręciki żółte. Łodyga podnosząca się, ulistniona, naga. Liście szerokie, sercowate, u dołu łodygi tworzące różyczkę. Przylistki frędzelkowate. Rodz. Fijołkowate.		

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Zerwa czarna cz. Rapunkut (<i>Phyteuma nigrum</i>)	33	2
Kwiaty granatowe, zresztą wszystko jak u zerwy kłosowej (p. str. 7), tylko główki zciśnione. Liście długoogonkowe, sercowate, karbowane i piłkowane, liście łodygowe lancetowate. Trwała. Rodz. Dzwonkowate.		

	Tab.	Nr.
Orlik pospolity cz. Orliki (<i>Aquilegia vulgaris</i>)	33	1
Kwiaty ciemno fioletowe, złożone z 5 niebieskich działek kielicha i 5 lejkowatych płatków korony, z długą zagiętą ostrogą wystającą ponad kielich. Na długich szypułkach zwieszone. Liście podwójnie trójdzielne z karbowanemi łatkami, szaro-zielone. Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.		
Dzwonki rozpierzchłe (<i>Campanula patula</i>)	33	3
Kwiaty duże, dzwoniaste, rozwarte. Czerwono fioletowe, o długich i szerokich brzegach, rozciętych do połowy. Kwiatostan rozpierzchły. Łodyga z odstającymi gałązkami. Liście dolne długoogonkowe, odwrotnie jajowato karbowane. Liście łodygowe wąskie, siedzące. Dwuletnia. Rodz. Dzwonkowate.		
Przetacznik lekarski (<i>Veronica officinalis</i>)	33	4
Kwiatki o koronie 4-dzielnej, blado-niebieskiej lub różowawo-sinej. W gronach długoszypułkowych, wyrastających z kątów liści. Łodyga pokładająca, zakorzeniona i uwłosiona tak jak i liście. Liście odwrotnie jajowate, piłkowane, szaro-zielone. Trwała. Rodz. Trędownikowate.		

5. Kwiaty zielonawe.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Szczyr trwały (<i>Mercurialis perennis</i>)	39	1
Małe kwiatki 3—4 dzielne; pręcikowe i słupkowe na różnych roślinach, pierwsze w długich kłosach, drugie na długich szypułkach, w pęczkach. Łodyga prosto wzniesiona. Liście ciemno-zielone, długoogonkowe, podłużnie jajowate, piłkowane, przeciwległe, a na wierzchołku pędów młode liście skupione w pęczkach. Trwała. Trująca. Rodz. Wilczomleczowate.		
Piżmaczek pospolity (<i>Adoxa Moschatellina</i>)	39	2
Małe kwiateczki w okrągłych główkach. Liście dolne długoogonkowe, dwukrotnie trójdzielne, o łatkach trójkłapowych. Kłacze płozące z mięsistymi łuskami. Łodyga łamliwa. Roślina, więdnąc, pachnie piżmem. Trwała. W wilgotnych rowach leśnych. Rodz. Piżmaczkowate.		

Wilczomleczeń słodki (*Euphorbia dulcis*).

Kwiatki z dużemi okrywami kwiatowemi, tworzą 3—5 promienny baldach, a każdy promień baldachu jest widełkowaty, t. j. złożony z dwóch skupień kwiatowych, otoczonych przylistkami; kwiatki maleńkie (jednoprzecikowe i jednosłupkowe), otoczone kieliszkiem z czarno-purpurowemi gruczołkami na brzegach. Liście lancetowate, pod spodem uwłosione, drobnopitłkowane. Dojrzałe torebki owocowe z czarno-czerwonemi brodawkami. Cała roślina zawiera sok mleczny. Trwała. Trująca. Rodz. Wilczomleczowate.

Tab.	Nr.
39	4

b) od maja.

Czworolist cz. **Jedno jagoda** (*Paris quadrifolia*) . . .

Kwiaty duże, pojedyncze, złożone z czterech zewnętrznych lancetowatych listków i czterech wewnętrznych wąskich. Pylniki przecikowe długie, żółte, mieszczą się pośrodku nitek przecikowych. Słupki z czterema szyjkami. Jagoda czarna, otoczona okwiatem. Łodyga z 4 jajowatemi liśćmi w okółku. Trująca. Rodz. Liljowate.

Tab.	Nr.
39	3

Obrazkowiec plamisty cz. **Obrazki** (*Arum maculatum*)

Kwiatki drobne siedzą naokoło mięsistego trzona, u góry same jałowe, poniżej przecikowe, a pod niemi słupkowe. Cały trzon otoczony żółto-zieloną pochwą, u dołu zamkniętą i zwężoną, u góry wydętą brzuchasto. Trzon u góry kształtu buławy brudno-czerwony. Liście szerokie, długoogonkowe, strzałkowate, pokryte plamami. Jagody czerwone, trujące. Trwała. Rodz. Obrazkowate.

40	1
----	---

Dwulistnik cz. **Listera jajowata** (*Listera ovata*). . .

Kwiaty w długich, luźnych gronach, storczykowate z wąską, długą, dwudzielną wargą dolną. Łodyga u nasady z dwoma przeciwległemi siedzącymi liśćmi owalnemi. Trwała. Łąki leśne, rowy. Rodz. Storczykowate.

40	2
----	---

II. Na łąkach, pastwiskach i miedzach.

1. Kwiaty białe.

a) w marcu i kwietniu.

Stokrotka (*Bellis perennis*)

Kwiatki drobne w płaskim koszyczku; środkowe cz. tarczowate kwiatki — rurkowate żółte; promieniste zaś języczkowate, białe lub różowawe. Łodyga prosta, jednokoszyczkowa. Liście odwrotnie jajowate, karbowane, w różyczce przy ziemi. Trwała. Rodz. Złożone.

Skalnica ziarnkowa (*Saxifraga granulata*)

Kwiaty dość duże, pięciopłatkowe, lejkowate w baldachogronach; pojedyncze płatki łopatkowate. Łodyga pokryta lepkiemi włoskami. Liście odziomkowe w różyczce, długoogonkowe, nerkowate, karbowane. Kłaczce z bulwkami. Trwała. Rodz. Skalnicowate.

Śniedek okółkowy (*Ornithogalum umbellatum*)

Kwiaty duże w luźnych baldachogronach, lejkowato-gwiazdowate, sześciopromienne, płatki zielone pod spodem; długoogonkowe. Liście u nasady łodygi, szerokolinijne, rynienkowate. Po dojrzaniu owoców (torebek) szypułki odgięte prawie poziomo. Trwała, cebulkowa. Rodz. Liljowate.

Tab. Nr.

6 3

7 2

7 4

b) od Maja.

Trzebula leśna cz. Czechrzyca (*Anthriscus silvester*).

Małe kwiatki pięciopromienne w baldachach złożonych z 8–16 baldaszków. Łodyga u dołu kanciasta, szorstka. Liście błyszczące dwu-trójkrotnie pierzasto-sieczne, a każde wycięcie jajowate z wydłużonymwierzchołkiem. Owocki (rozłupki) dłuższe od szypuleczek, gładkie, walcowato-podłużne z krótkimi dziobkami. Trwała. Roślina pastewna. Rodz. Baldaszkowate.

Tab. Nr.

6 4

	Tab.	Nr
Kminek cz. Karolek pospolity (<i>Carum Carvi</i>)	6	1
Kwiatki drobne pięciopromienne w baldaszkach zebranych po 8—10 w baldachy złożone. Łodyga kanciasta. Liście kilkakrotnie pierzasto-sieczne, o wąskich liniowych łatkach. Owociki długie, rozłupki skrzywione z 5 żeberkami, pachną i smakują aromatycznie. Używany do potraw. Trwała. Rodz. Baldaszkowate.		
Koniczyna rozestłana (<i>Trifolium repens</i>)	6	2
Kwiatki motylkowe, drobne, białe lub różowawe w główkach. Wiednąc, zwieszają się na zewnątrz. Liście trójlistkowe; listeczki odwrotnie jajowate, drobno piłkowane. Łodyga płoząca. Trwała. Pastewna. Rodz. Motylkowe.		
Złocien właściwy cz. Króliki (<i>Chrysanthemum Leucanthemum</i>)	7	3
Główki kwiatowe duże; tarczowate kwiatki rurkowane, żółte; promieniste — białe, jęczyczkowate. Listki okrywy z suchymi brzegami. Łodygi jednokwiatowe. Dolne liście ogonkowe, łopatkowate, ząbkowane; łodygowe siedzące. Trwała. Rodz. Złożone.		
Gwiazdnica trawiasta (<i>Stellaria graminea</i>)	7	1
Kwiatki małe w wierzchołkach, gwiazdkowate, pięciopłatkowe; płatki korony dłuższe od działek kielicha, głęboko powcinane. Łodyga łamliwa, podnosząca się. Liście lancetowate, zaostrome, na brzegach urzęsione. Trwała. Rodz. Goździkowate.		
Kościeniec polny cz. Rogownica lub Mysie uszka (<i>Cerastium arvense</i>)	10	3
Kwiaty małe, w wierzchołkach, pięciolistkowe, z listkami nieco podwiniętymi. Łodygi pokładające się, tak, że rośliny te, rozrastając się, tworzą darni. Liście szaro-zielone, przeciwległe, wąskie, lancetowate. Łodygi uwłosione. Na murach i miedzach. Trwała. Rodz. Goździkowate.		

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Brodawnik cz. Dmuchawiec (<i>Leontodon Taraxacum</i>). Główki kwiatowe duże, złoto-żółte, zwrócone zwykle do słońca. Zewnętrzne listki okrywy od- chylone ku dołowi. Owocki z długimi szyjkami zakończonymi wieńcem włosków. Łodyga jedno- główkowa, pusta wewnątrz; liście przyziemne w różyczce, zatokowo wycinane, grubo piłkowane. Roślina zawiera sok mleczny. Młode liście jadalne. Trwała. Rodz. Złożone.	17	5
Pierwiosnek lekarski cz. Kluczyki rajske (<i>Primula officinalis</i>).	17	3
Kwiaty rurkowane z dzwoniastym brzegiem, cytry- nowo-żółte, z 5 pomarańczowymi plamkami u na- sady, przyjemnie pachnące. W baldachach. Cała roślina uwłosiona. Liście w różyczce, jajowate, pomarszczone, zwężające się ku ogonkowi. Owocki torebki poruszane wiatrem szeleszczą. Trwała. Rodz. Pierwiosnkowate.		

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Lucerna nerkowata cz. chmielowata (<i>Medicago lu- pulina</i>)	17	2
Kwiatki małe w główkowatych gronkach, wydłu- żających się później. Owocki (strąki) nerkowate. Łodyga leżąca i podnosząca się, delikatnie uwło- siona. Liście trójlistkowe. Listeczki odwrotnie jajo- wate, ząbkowane. Trwała. Rodz. Motylkowate.		
Pępawa szorstka (<i>Crepis biennis</i>)	17	4
Główki kwiatowe, duże, w stojących baldachogro- nach. Okrywa kutnerowata. Łodyga rozgałęziona, bruzdowana, pusta. Liście wydłużone, odwrotnie jajowate, o brzegach zatokowo wycinanych, ząb- kowanych; górne liście wąskie. Sok mleczny. Dwuletnia. Rodz. Złożone.		

	Tab.	Nr.
Jaskier ostry cz. Pryszczeniec (<i>Ranunculus acer</i>)	18	11
Kwiaty błyszczące, złoto-żółte; korona dłuższa od kielicha. Szypułki niebruzdowane. Kwiaty po kilka na łodydze, długoszypułkowe. Działki kielicha żółto-zielone, miseczkowate, uwłosione. Liście dolne duże, dłoniasto pięciodzielne; łatki łopatkowate ze spiczastymi wcięciami, ząbkowane; często pokryte brunatnymi plamami. Górne liście wąskie, trójdzielne. Trująca. Trwała. Rodz. Jaskrowate.		
Szeleźnik wielki (<i>Alectorolophus major</i>)	18	2
Korona jasno-żółta, paszczekowata, a górna wargą ścięsnioną, z dwoma fioletowymi ząbkami, dolna zaś trójkłapowa. Kielich z boków ścięsniony, po dojrzeniu wydęty, uwłosiony. Owociki po dojrzeniu wraz z kielichami szeleszczą. Liście wydłużone, gruboząbkowane. Półpasorzyt. Jednoroczny. Rodz. Trędownikowate.		
Kozibród łakowy (<i>Tragopogon pratensis</i>)	17	1
Koszyczki kwiatowe duże, zawsze zwracające się do słońca. Kwiatki języczkowate. Szypułka pod koszyczkiem zgrubiała. Łodyga soczysta, z sokiem mlecznym. Liście trawiaste, linijnie lancetowate. Dwuletni. Pastewny. Rodz. Złożone.		
Pełnik kulistawy (<i>Trollius europaeus</i>)	18	4
Płatki okwiatu żółte, po 5—15, nakrywające się tak, że tworzą kulę; kwiaty pojedyncze, dolne liście pięciodzielne, a łatki trójkłapowe, wycięte i ząbkowane. Trwały. Wilgotne łąki. Rodz. Jaskrowate.		
Babka lancetowata zw. Języczki polne (<i>Plantago lanceolata</i>)	18	3
Kwiaty maleńkie w jajowatych kłosach. Korona brunatnawa, skórkowata, sucha, a jasno-żółte pylniki pręcików nadają żółtą barwę całemu kwiatostanowi. Łodygi kwiatonośne bezlistne, bruzdowane kanciasto. Liście w różyczce, długie, lancetowate, o rzadkich tępych ząbkach. Trwała. Używana w lecznictwie, zwłaszcza domowem. Rodz. Babkowate.		

	Tab.	Nr.
Tulipan leśny (<i>Tulipa silvestris</i>)	21	4
Kwiaty duże, dzwonkowato-kielichowate, sześciolistkowe, trzy zewnętrzne listki nieco odgięte, w paku zwieszane. Łodygi jednokwiatowe z kilkoma linijno-lancetowatymi liśćmi. Trwały. U nas spotykany tylko hodowany i zdziczały. Rodz. Liłjowate.		

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Rzeżucha łąkowa (<i>Cardamine pratensis</i>)	27	1
Kwiaty czerwono-fioletowe, ciemno-żyłkowane, czterolistkowe. Płatki dłuższe od kielicha. Pręcików 6—czterosilne, o żółtych pylnikach. Łodyga obła, prosta. Liście korzeniowe w różyczce, pierzasto-sieczne, o listkach trójkątnych, wrębnych, z większymi wierzchołkowymi; 4 łodygowe listki linijne. Trwała. Rodz. Krzyżowe.		
Storczyk wązkołistny (<i>Orchis Morio</i>)	28	4
Okwiat kwiatowy chełmiasto wygięty, brunatnoczerwony z zielonemi żyłkami. Warg trójęłatkowa, z ciemniejszymi plamkami. Ostroga do góry wzniesiona, zawiązek skręcony. Tworzą luźne grono. Łodyga ulistniona, dolne liście szersze. Bulwy korzeniowe nie podzielone (dostarczają mączki pożywnej zw. salep). Trwały. Rodz. Storzyczkowate.		

b) od maja począwszy

	Tab.	Nr.
Bniec czerwony (<i>Melandrium rubrum</i>)	27	3
Kwiaty duże, jasno-czerwone lub różowe, 5-listkowe, płatki głęboko dwudzielne. W środku korony przykoronek. Kielich rurkowaty. Bez zapachu. Łodyga uwłosiona strzępiasto. Liście jajowate, zastrzone, przeciwległe, dolne ogonkowe. Trwała. Rodz. Goździkowate.		

	Tab.	Nr.
Firletka pospolita cz. Kukułka (<i>Lychnis Flos cuculi</i>)	27	2
Kwiaty duże, pięciopłatkowe, o płatkach głęboko siecznych, tak że wyglądają jak postrzępione. Kielich rurkowaty, brunatno-czerwony. Łodyga często w węzłach czerwonawa, szorstka. Liście lancetowate, górne linijne. Trwała. Rodz. Goździkowate.		
Koniczyna łąkowa (<i>Trifolium pratense</i>)	27	4
Drobne kwiatki motylkowate zebrane w okrągławę główki, z szerokim przykwiatkiem. Łodyga prosto wznosząca się. Liście trójlistkowe o listkach owalnych, całobrzegich z jasną plamą. Przylistki żółtozielone, wyraźnie żyłkowane, półokrągłe, zakończone ością. Roślina pastewna. Trwała. Rodz. Motylkowate.		
Storczyk plamisty (<i>Orchis maculata</i>)	28	6
Kwiaty jasno czerwone, czasem zupełnie jasne, w gęstym kłosie. Wargę kwiatu trójłatkowa, ciemniej prążkowana, ząbkowana, a dwa boczne płatki okwiatu odstające. Liście lancetowate, z ciemnymi plamami, ostatni daleko od kłosa. Bulwy podzielone. Wilgotne łąki. Rodz. Storczykowate.		
Storczyk szerokolistny (<i>Orchis latifolia</i>)	28	5
Kwiaty purpurowe, rzadko białe, kłos walcowaty. Wargę trójłatkowa, szeroka z ciemnym rysunkiem, inne płatki odgięte na zewnątrz. Łodyga pusta. Liście blisko pod kłosem, spiczasto jajowate, zwykle pokryte brunatnymi plamami. Bulwy podzielone. Wilgotne łąki. Rodz. Storczykowate.		
Szczaw jadalny (<i>Rumex acetosa</i>)	28	1
Kwiaty maleńkie, czerwone, w wiechowatych gronach. Dwupienne (oddzielnie kwiaty przecikowe, oddzielnie słupkowe). Znamiona słupków czerwone, pedzelkowate. Owociki trójkanciaste. Łodyga prosto wzniesiona, mało rozgałęziona. Liście strzałkowate, dolne na długich ogonkach, górne siedzące. Cała roślina, zwłaszcza liście, mają kwaśny smak (kwas szczawiowy). Trwała. Jadalna. Rodzina Rdestowate.		

	Tab.	Nr.
Esparceta siewna (<i>Onobrychis sativa</i>)	28	3
Kwiaty motylkowe, mięsisto czerwone, ciemniej prądkowane, tworzą gęste kłosowate grono. Strąki okrągłe, kolczaste. Liście pierzasto złożone, wieloparzyste, listki podłużnie lancetowate, spiczasto zakończone. Trwała, pastewna. Zasiewana gdziekolwiek. Rodz. Motylkowe.		
Babka kosmata (średnia) (<i>Plantago media</i>)	28	2
Kwiatki drobne, suche, w długich kłosach. Nitki pręcików czerwono-fioletowe, nadające barwę całemu kłosowi. Kwiaty mają zapach waniliowy. Łodyga słabo rynienkowata. Liście jajowate, krótkoogonkowe, w różyczce, miękkowłose. Trwała. Rodz. Babkowe.		

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Goryczka wiosenna (<i>Gentiana verna</i>)	34	5
Kwiaty ciemno-niebieskie, z pięcioma szeroko rozłożonymi brzegami, cienko ząbkowanymi, z ząbkami w kątach zębów. Kielich rurkowaty, z brzegami nieco uskrzydłonymi. W pączku skrócone. Liście owalne, dolne szersze, zebrane w różyczkę. Trwała. Wilgotne łąki. Rodz. Goryczkowe.		
Fiołek pachnący (<i>Viola odorata</i>)	34	1
Kwiaty niebiesko-fioletowe, czasem białe, pachnące, 5-płatkowe, dolny płatek z ostrogą. Działki kielicha z przyczepkami u dołu. Liście długoogonkowe, okrągławo sercowate, w różyczce. Łodyga skrócona z rozłogami. Szypułki kwiatonośne z dwoma małymi listkami przeciwległymi, zakończone jednym kwiatem. Trwała. Rodz. Fiołkowe.		

	Tab.	Nr.
Szafirki (<i>Muscari botryoides</i>)	34	2
Kwiaty drobne, kulisto-dzwonkowate, szafirowe z sześcioma białymi ząbkami na brzegu, w ścisłych krótkich gronach. Górne kwiatki nierozwinięte mają odcień czerwony. Liście 2—3, odstające od łodygi, linijne, rynienkowato wycięte. Cebulkowata. U nas hodowana, dziko rośnie w okolicach górskich. Rodz. Liljowate.		
Krokus wiosenny (szafran) (<i>Crocus vernus</i>).	34	4
Kwiaty duże, kielichowate, 6-listkowe, z długą rurką otoczoną u nasady łuskowatą pochwą. Znamiona żółto-pomarańczowe, wycięte grzebieniasto. Zawiązek na dnie rurki okwiatu. Liście wąskie, linijne, obrastają gęsto łodygę, otoczoną łuskowatą pochwą. Cebula w siatkowatej osłonce. Łąki górskie. U nas hodowany. Rodz. Kosaćcowate.		
Bluszczik ziemny cz. Kurdybanek (<i>Glechoma hederacea</i>)	35	3
Kwiaty w pólkokółkach w kątach liści, niebiesko-fioletowe, wargowate, z dwudzielną wargą górną i trójdzielną dolną, z purpurowymi plamkami. Pręciki 4, dwusilne. Łodyga płózająca z korzeniami przybyszowymi. Liście nerkowate, karbowane. Trwała. Rodz. Wargowe.		
Gądział rozłogowa cz. Ożanka (<i>Ajuga reptans</i>).	34	3
Niebieskie wargowe kwiaty w okółkach gęsto skupionych i tworzących wraz z liśćmi kłos na wierzchołku gałązek. Warga górna mała, dwudzielną, dolna trójdzielną z jasnymi prążkami. Dolne liście ogonkowe w różyczce, odwrotnie jajowate, karbowane. Łodyga płózająca z rozłogami. Cała roślina uwłosiona. Trwała. Rodz. Wargowe.		

b) od maja począwszy.

	Tab.	Nr.
Wyka płotowa (<i>Vicia sepium</i>)	35	5
Kwiaty motylkowate, fioletowe, po 4—5 w gronach z kątów liści. Łodyga czterokanciasta, wijąca. Liście 5—7-mio parzysto-pierzasto złożone z wąsami u wierzchołka. Listeczki jajowate. Lekko uwłosiona. Rodz. Motylkowate.		

	Tab.	Nr.
Szałwia łąkowa (<i>Salvia pratensis</i>)	35	4
Duże kwiaty, wargowate, niebieskie (czasem czerwone lub białe), w okółkach skupionych w wierzchołkowy kłos. Warg górna hełmiasta, dolna trójdzielna. Łodyga czterokanciasta. Liście jajowate, nierówno karbowane, ząbkowane, pomarszczone. Cała roślina uwłosiona, aromatyczna. Trwała. U nas rzadka, na suchych wzgórzach. Rodz. Wargowe.		
Dzwonki okrągłolistne (<i>Campanula rotundifolia</i>) . .	35	2
Kwiaty stalowo niebieskie, dzwonkowate z 5 ząbkami. Liście przyziemne na długich ogonkach w różyczce, okrągławo-nerkowate, lekko karbowane i ząbkowane; łodygowe — linijne. Trwała. Rodz. Dzwonkowate.		
Przetacznik szerokolistny (<i>Veronica latifolia</i>) . . .	35	1
Żywo-niebieskie kwiatki 4-płatkowe, o płatkach nierównych i 2 przecikach, w gronach końcowych na kątowych szypułach. Liście siedzące, jajowato-lancetowate, gruboząbkowane, trawiasto-zielone. Uwłosiony. Trwały. Miedze. Rodz. Trędownikowate.		

5. Kwiaty zielone.

b) w maju

	Tab.	Nr.
Przywrotnik pospolity cz. Gęsie łapki (<i>Alchemilla vulgaris</i>)	40	3
Małe kwiatki bez korony, o 4 działkach kielicha z kieliszkiem, w baldachogronach. Liście korzeniowe w różyczce, długoogonkowe, nerkowate, dłoniasto wrębne (6—9), piłkowane. Młode liście złożone wachlarzowato. Górne krótkoogonkowe. Cała roślina uwłosiona. Trwała. Rodz. Różowate.		

III. Pola, ogrody, przydroża, rumowiska.

1. Kwiaty białe.

a) rozkwitające w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Tobołki polne (<i>Thlapsi arvense</i>).	8	1
Kwiaty małe 4-listkowe, w luźnych wierzchołkowych gronach. Pręcików 6 — czterosilne. Liście siedzące, podłużnie strzałkowate, grubo ząbkowane. Owociki, łuszczyńki płaskie, uskrzydłone, okrągławe, z sercowatym wycięciem u góry. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.		
Tasznik cz. Tobołki pastusze (<i>Capsella Bursa pastoris</i>).	8	4
Kwiaty maleńkie, czterolistkowe z 6-ma czterosilnymi pręcikami, na długich szypułkach w luźnych gronach. Liście korzeniowe w różyczce, głęboko-ząbkowane albo pierzasto-sieczne. Łodygowe liście strzałkowate. Łuszczyńki odwrotnie sercowate (kształtu woreczków pastuszych). Dwuletnia. Rodz. Krzyżowe.		
Jasnota biała cz. Martwa pokrzywa (<i>Lamium album</i>).	8	5
Duże kwiaty wargowe w okółkach w kątach liści. Wargę górną helmiastą, kutnerowatą; dolną szeroką, odgiętą, jasno-żółtawą. Gardziel szeroko rozwarta. Łodyga czterokanciasta. Rozłogi. Liście podłużnie jajowate, na ogonkach, karbowane, przeciwległe. Trwała. Rodz. Wargowe.		
Nawrót polny cz. Wróble proso (<i>Lithospermum arvense</i>).	9	3
Kwiaty maleńkie; korona 5-cio ząbkowa, lejkowato kółkowa, zewnątrz uwłosiona. Liście podłużnie lancetowate. Cała roślina szorstko uwłosiona. Owociki cztery, brunatne, twarde rozłupki. Jednoroczna. Rodz. Szorstkolistne.		

	Tab.	Nr.
Muchotrzew cz. Gwiazdnica pospolita (<i>Stellaria media</i>).	10	5
Kwiatki drobne, 5-listkowe na długich ogonkach w kątach listków, liczne. Korona prawie tak długa jak kielich. Kwitnie przez całe lato. Łodyga rozgałęziona, leżąca przy ziemi, z gałązkami wznoszącymi się, uwłosiona jednostronnie. Liście drobne, jajowate, zastrzone. Jednoroczna. Rodz. Goździkowate.		

b) od Maja.

	Tab.	Nr.
Rzodkiew polna cz. Łopucha (<i>Raphanus raphanistrum</i>).	9	1
Kwiaty dość duże, czterolistkowe z 6-ma czterosilnymi pręcikami, białe z fioletowymi żyłkami. Łodyga rozgałęziona, sztywno uwłosiona. Dolne liście lirowate, pierzasto-sieczne, z nierównymi ząbkowanymi wycinkami. Łuszczyzny długie, przewężone na członki. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.		
Sporek polny (<i>Spergula arvensis</i>)	8	3
Kwiatki małe z 5 tępymi płatkami, w wierzchołkach luźnych. Łodyga rozgałęziona. Liście wąskie, linijne w okółkach, pod spodem rynienkowate. Na piaszczystym gruncie. Jednoroczna. Rodz. Goździkowate.		
Przytulja czepna cz. Lepczyca (<i>Galium Aparine</i>) . .	8	2
Kwiatki drobne, korona 4-dzielną. Łodyga pokryta zadzierzystemi włoskami, czterokanciasta, krucha, pnąca. Liście jajowato-lancetowate, zastrzone, po 6–8 w okółkach. Owociki zadzierzyste. Rodz. Marzannowate.		
Włóczydło (<i>Caucalis daucoides</i>)	9	2
Małe 5-listkowe kwiatki w 5 promiennych baldaszkach, które po 3–4 tworzą baldach złożony. Liście dwa lub trzykrotnie pierzasto-sieczne, szarozielone, u nasady pochwiasito obejmują łodygę. Łodyga bruzdowana, rozgałęziona. Owociki eliptyczne, haczykowato-kolczaste. Wśród zboża. Rodz. Baldaszkowate.		

	Tab.	Nr.
Rumianek pospolity (<i>Matricaria Chamomilla</i>).	9	4
Kwiatki drobne, skupione w główki, stożkowato-kuliste; pośrodku tarczowate kwiatki żółte, rurkowate; zewnętrzny wieniec cz. promieniste—białe, języczkowate. Dno kwiatowe wypukłe. Charakterystyczny zapach. Łodyga rozgałęziona, naga. Liście podwójnie pierzasto-sieczne z linijnymi wycinkami. Jednoroczna. Lecznicza. Rodz. Złożone.		

c) od czerwca.

	Tab.	Nr.
Podagrycznik właściwy cz. Kozia stopka (<i>Aegopodium podagraria</i>)	5	2
Baldachy wielopromienne bez okrywy, o małych 5-listkowych kwiatkach. Kłace rozgałęzione szeroko. Liście duże, trójdzielne, zwykle dwukrotne, pojedyncze wycinki nierówno ząbkowane, często skośno-ścięte. Trwała. Uciążliwy chwast. Rodz. Baldaszkowate.		
Bniec biały (<i>Melandrium album</i>).	10	3
Duże kwiaty czysto-białe, 5-listkowe, z przykoronkiem, kielich rurkowaty, wydęty beczułkowato, trwały. Jednopłciowa. Pręcików 10, słupki 1 o 5 szyjkach. Owoc torebka pękata, otoczona kielichem. Kwiaty otwierają się tylko wieczorem i pachną silnie. Cała roślina uwłosiona, liście owalne, zaostrome na wierzchołku. Dwuletnia. Rodz. Goździkowate.		

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Złoc polna (<i>Gagea arvensis</i>)	19	4
Kwiaty jasno-żółte, sześciolistkowe, gwiazdkowate, pod spodem zielone. Wyrastają po kilka w baldachach z kątów dwóch linijno-lancetowatych liści przeciwnych, stanowiących przykwiatki. Łodyga lekko kutnerowata, u dołu 2 długie linijne liście. Cebulkowata. Rodz. Liljowate.		

	Tab.	Nr.
Podbiał lekarski (<i>Tussilago Farfara</i>)	19	3
Główki kwiatowe złoto-żółte, złożone z mnóstwa drobnych kwiatków: wewnętrzne rurkowate, zewnętrzne wąskie, języczkowate, w wielu rzędach. Łodyga zakończona jedną główką, która rozwija się przed liśćmi; pokryta brunatnymi łuskami. Liście rozwijające się później są okrągłe, sercowato wycięte, o brzegu ząbkowanym i kanciasto zarysowanym, pod spodem biało kutnerowate. Rozrasta się za pomocą kłącza i rozłóg. Na gruncie gliniastym. Trwała. Lecznicza. Rodz. Złożone.		
Pięciornik gęsi cz. Srebrnik (<i>Potentilla anserina</i>) . .	20	4
Kwiaty duże, złoto-żółte, 5-płatkowe; pręciki i słupki liczne. Liście pierzaste, wieloparzyste, małemi listeczkami poprzerywane; listki owalne, grzebieniasto-ząbkowane, pod spodem jedwabisto szaro uwłosione. Łodyga z rozłogami, płożąca. Trwała. Rodz. Różowate.		
Bratki polne cz. Fijołek trójbarwny (<i>Viola tricolor arvensis</i>)	19	2
Kwiaty grzbieciste, 5-płatkowe, o działkach kielicha rozgiętych, równie długich jak korona, z przyczepkami u dołu. Cztery płatki górne korony żółte, czasem różnokolorowe, dolny płatek z ostrogą, żółty z pomarańczową plamą pośrodku i fioletowymi prążkami. Łodyga czterokanciasta, rozgałęziona. Liście dolne łopatkowate, karbowane, górne eliptyczne. Przylistki pierzaste. Jednoroczna. Rodz. Fijołkowate.		
Starzec pospolity cz. Krzyżownik (<i>Senecio vulgaris</i>). .	19	1
Główki kwiatowe małe, wąskie, walcowate, bez promieni. Listki okrywy zielone z czarnymi wierzchołkami. Cała roślina uwłosiona pajęczynowato. Łodyga kanciasta, rozgałęziona. Liście, obejmujące łodygę, podługne, pierzasto-sieczne, ząbkowane, mięsiste. Kwitnie prawie cały rok — od wiosny wczesnej do późnej jesieni. Rodz. Złożone.		

b) od maja.

	Tab.	
Jaskier płozący cz. rozłogowy (<i>Ranunculus repens</i>)	20	1
Kwiaty duże, błyszcząco-żółte, 5-płatkowe, z miodnikiem u nasady każdego płatka. Szypułki kwiatowe bruzdowane, łodyga płoząca z rozłogami, uwłosiona. Liście korzeniowe trójdzielne, długogonkowe, łatki powycinane. Trwała. Wilgotne miejsca. Rodz. Jaskrowate.		
Stulisz właściwy (<i>Sisymbrium Sophia</i>)	20	2
Kwiatki szczupłe, małe, na długich szypułkach, tworzą grono 4-płatkowe (krzyżowe). Pręcików 6—czterosilne. Łuszczyzny obłe, odstające od łodygi i wygięte łukowato. Łodyga i liście omszone. Liście wielokrotnie pierzaste, równowazkie. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.		
Gorczyca polna cz. Ognicha (<i>Sinapis arvensis</i>)	20	3
Kwiaty duże, cytrynowo-żółte, 4-płatkowe (krzyżowe), w gronach. Pręcików 6—czterosilne. Łuszczyzny obłe z długim dziobkiem, obydwie łupinki z trzema żyłkami. Łodyga rozgałęziona, szorstka, również jak i dolne liście. Liście owalne, o nierównych grubych zębach. Jednoroczna. Pola. Rodz. Krzyżowe.		
Jaskier polny (<i>Ranunculus arvensis</i>)	21	1
Kwiaty małe, siarkowo-żółte, 5-płatkowe, pręciki i słupki liczne. Owociki duże o dużych kolcach. Łodyga prosta, liście trójdzielne, o łatkach powycinanych, górne linijne. Jednoroczna. Często jako chwast wśród zboża. Trująca. Rodz. Jaskrowate.		
Kokornak pospolity (<i>Aristolochia clematitis</i>)	21	2
Kwiaty jasno-żółte, kształtu lejka z wyciągniętym języczkowato brzegiem, u dołu brzuchowato rozdęte z zawiązkiem słupka. Łodyga prosto wzniesiona, powyginana. Liście ogonkowe podłużnie sercowate. U nas rzadka. W zaroślach; brzegi rzek. Rodz. Kokornakowate.		

Jaskótcze ziele cz. Glistnik (*Chelidonium majus*) . .

Kwiaty duże, z 4 delikatnymi płatkami i dwudziałkowym kielichem, opadającym przed rozkwitaniem, pręciki liczne, słupek jeden. Cała roślina omszona, szaro-zielona, liście pierzasto dzielne o łatkach okrągławych, karbowanych. Zawiera pomarańczowy sok mleczny. Trwała. Lecznicza. Rodz. Makowate.

Tab.	Nr.
21	3

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

Jasnota plamista (*Lamium maculatum*)

Duże kwiaty wargowe w okółkach. Górna warga helmiasto uwypuklona, dolna trójłatkowa, z których dwie boczne łatki ząbkowate, środkowa z białymi plamkami, rurka korony zgięta. Łodyga czterokanciasta. Liście trójkątne, dolne ogonkowe, grubo karbowane, często z białymi plamami. Trwała. Przy płotach. Rodz. Wargowe.

Tab.	Nr.
29	1

Jasnota purpurowa (*Lamium purpureum*)

Kwiaty małe, jasno-purpurowe, wargowe, w okółkach odstających. Rurka korony prosta, górna warga helmiasta, gęsto omszona, dolna warga z ciemnymi plamkami. Ząbki kielicha odstające. Łodyga czterokanciasta, podnosząca się. Dolne liście okrągławe, długoogonkowe, górne jajowate, trójkątne, krótkoogonkowe, karbowane. Wydaje niemiłą woń. Dwuletnia. Chwast na polach. Rodz. Wargowe.

29	4
----	---

Iglica weszkowa cz. Bocianie noski (*Erodium cicutarium*)

Kwiaty różowe, 5-płatkowe, promieniste, po kilka na jednej szypule. Pręcików 10, z tych 5 bez pylników. Owocki dojrzałe przy odskakiwaniu skrócone spiralnie. W stanie niedojrzałym ułożone są naokoło kolumnienki, co przypomina z kształtu dziób bociana lub żórawia. Liście dolne w różyczce, wszystkie pierzasto sieczne z łatkami owalnymi, ząbkowanymi. Łodyga szorstka. Jednoroczna. Rodz. Bodziszkowate.

29	2
----	---

b) od maja.

Dymnica lekarska cz. Polna rutka (*Fumaria officinalis*).

Kwiatki małe, blado-różowe, grzbieciste, na wierzchołku ciemniejsze, w długich gronach, o kielichu trzy razy krótszym. Owocki okrągłe, górą rozszerzone. Łodyga rozgałęziona, łamliwa. Liście szarozielone z nalotem, delikatne, podwójnie pierzastosieczne. Jednoroczna. Rodz. Dymnicowate.

Tab. Nr.

29 3

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

Przetacznik bluszczykowy (*Veronica hederifolia*) . .

Kwiatki małe, jasno-niebieskie o 4 nierównych płatkach i 2 pręcikach, płatki u nasady białawe. Liście mięsiste, podobne do liści bluszczu, okrągławo trójkątne, nierówno karbowane. Szaromszona; łodyga płózająca ze wzniesionymi gałazkami. Jednoroczna. Rodz. Trędownikowate.

Tab. Nr.

36 2

Przetacznik gładki (*Veronica polita*)

Kwiatki nieco większe od poprzedniego, także o 4 płatkach nierównych z żółtawymi plamkami u nasady i czerwonym rysunkiem, pręciki 2, na długich szypułkach, pojedynczo z kątów liści. Liście jasno-zielone, błyszczące, gładkie, trójkątnie jajowate, ząbkowane. Łodyga płózająca. Jednoroczny. Rodz. Trędownikowate.

36 1

Przetacznik Tourneforta (*Veronica Tournefortii*) . .

Kwiatki większe niż u poprzednich, 4-płatkowe z białym środkiem, długoszypułkowe, pojedyncze. Liście okrągławo trójkątne, głęboko karbowane i piłkowane. Owocki z odstającymi ząbkami kielicha. Łodyga płózająca. Jednoroczna. Rodz. Trędownikowate.

36 3

	Tab.	Nr.
Bratki (bratek trójbarwny) (<i>Viola tricolor vulgaris</i>). Kwiaty grzbieciste, o 5 nierównych płatkach dłuższych niż kielich; są one fioletowe, dwa boczne z jaśniejszymi plamkami, dolny z żółtą plamą u nasady i ciemnym rysunkiem, u dołu z ostrogą. Łodyga 5-kanciasta, rozgałęziona. Liście podłużnie jajowate, jak u bratków polnych. Jednoroczna. Rodz. Fijołkowate.	36	4
Roszonka pospolita (<i>Valerianella olitoria</i>) Małe, niebieskawo-białe kwiatki, w małych baldachogronach, wyrastających zwykle po dwa widelkowato z kątów liści. Łodyga regularnie widłowato rozgałęziona. Dolne liście w różyczce, łopatkowate, górne węższe. Jednoroczna. Jadana jako sałata. Rodz. Kozłkowate.	36	5

5. Kwiaty zielone.

W maju.

	Tab.	Nr.
Komosa strzałkowata cz. Mączyniec (<i>Chenopodium Bonus Henricus</i>) Kwiaty maleńkie, 5-listkowe w kłosach, wyrastających z kątów liści. Łodyga prosta. Liście szerokie, trójkątne, strzałkowate, długoogonkowe, ciemnozielone, za młodu pokryte włoskami gruczołowatymi, szaremi, co nadaje im wygląd jakby były mąką osypane. Trwała. Mury, drogi, podwórza, przychacia. Rodz. Komosowate.	40	4

IV. Łąki górskie, skały, wrzosowiska, suche grunta.

1. Kwiaty białe.

a) rozkwitające w marcu i kwietniu.

Mokrzycznik baldaszkowy (*Holosteum umbellatum*) .

Kwiaty małe, 5-płatkowe, na długich szypułkach, w baldaszkach. Po przekwitnięciu zginają się ku dołowi. Pręcików 3 — 5, szyjek słupka 3. Roślinki niewielkie o prostych, delikatnych łodygach, z podłużno-jajowatymi przeciwległymi listkami, sino-zielonemi. Jednoroczna. Rodz. Goździkowate.

Tab. Nr.

10 1

Wiosnówka pospolita cz. **Żak** (*Erophila verna*). . .

Kwiatki na długich szypułkach w baldachogronach, małe o 4 płatkach dwuwłębnych; pręcików 6, czterosilne. Łodygi kwiatonośne nieulistnione, a liście tworzą różyczkę, są łopatkowate, włębne. Mała roślina nie przechodząca 10 cm. wysokości. Jednoroczna. Drogi, nieurodzajny grunt. Rodz. Krzyżowe.

10 2

b) od maja.

Leniec górski (*Thesium montanum*)

Kwiatki drobne, zielonkawo-białe, lejkowatego kształtu z 5 ząbkowatymi płatkami, pod kwiatem 3 wąskie przykwiatki. W luźnych gronach wierzchołkowych. Liście linijne pokrywają dość gęsto łodygę. Pasorzytuje na korzeniach traw za pomocą korzeni. Trwała. Polanki leśne. Rodz. Sandałowcowate.

Tab. Nr.

11 1

	Tab.	Nr.
Lepnica rozdęta cz. Skrzypka (<i>Silene inflata</i>) . . .	11	4
Kwiaty duże, w widelkowatych wierzchołkach, o 5 dwuwębnych płatkach, i kielichu rozdętym brzuchasto, z czerwonymi żyłkami. Liście przeciwległe, eliptyczne. Roślina cała naga. Trwała. Rodz. Goździkowate.		
Lepnica zwisła (<i>Silene nutans</i>)	11	3
Kwiaty w wierzchołkach jednostronnych, brudno-białe o płatkach wąskich, głęboko dwuwębnych, w dzień zwinięte, roztwierające się wieczorem. Kielich rurkowaty 10-żeberkowy. Liście dolne łopatkowate, długoogonkowe. Cała roślina pokryta lepłą substancją. Trwała. Rodz. Goździkowate.		
Pajęcznica gałęzista (<i>Anthericum ramosum</i>). . . .	11	2
Kwiaty duże, sześciopłatkowe, gwiazdowate z 6 pręcikami żółtymi, w gronach wiechowatych. Liście trawiaste. Łodyga rozgałęziona. Trwała. Rodz. Liljowate.		

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Wilczomlecz cyprysowaty zw. Sosnką (<i>Euphorbia cyparissias</i>)	22	1
Kwiaty w baldachach wielopromiennych, złożonych z baldaszków, widelkowato wyrastających z kątów pary zielonych przykwiatków owalnych. Cały baldach otoczony u nasady wielolistkową okrywą. Kwiatki drobne jednopłciowe w takim złożeniu: pośrodku 1-słupkowy nagły ze zwieszoną zalążnią, a wokoło kilka jednoprzecikowych nagich, wszystko otoczone kubkowatą okrywą ząbkowaną i półksiężycowatymi pomarańczowymi gruczołkami. Owoc rozpadający się po dojrzeniu na 3 rozłupki. Łodyga rozgałęziona, pokryta licznymi równowązkami liśćmi, zawiera sok mleczny. Trwała. Trująca. Rodz. Wilczomleczowate.		

	Tab.	Nr.
Pięciornik wiosenny (<i>Potentilla verna</i>).	22	2
Kwiaty błyszcząco-żółte, z pomarańczowemi licznemi pręcikami o 5 płatkach odwrotnie jajowatych, dłuższych od kielicha. Łodyga krótka, leżąca, rozgałęziona w górze. Dolne liście długoogonkowe 5–7 dłoniasto-dzielne o tępych, odwrotnie jajowatych ząbkowanych łatkach. Uwłosiona. Trwała. Rodz. Różowate.		

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Jastrzębiec kosmaczek cz. Niedośpiałek (<i>Hieracium pilosella</i>)	22	3
Główki kwiatowe duże, płaskie, o kwiatach samych języczkowych, jasno-żółtych z odcieniem pomarańczowym z zewnętrznej strony. Łodyga jednogłówkowa, gęsto uwłosiona, z rozłogami. Liście dolne w różyczce podłużno-łopatkowate, z białawym kutnerem. Trwała. Rodz. Złożone.		
Smagliczka kielichowata (<i>Alyssum calycinum</i>) . . .	23	2
Kwiatki maleńkie o 4 płatkach siarkowo-żółtych w gronach z początku skupionych, potem luźnych. Łodyga prosto wzniesiona, rozgałęziona, pokryta gęsto lancetowatemi liśćmi, szaro-zielona. Łuszczynki okrągławe z pozostającym kielichem. Jednoroczna. Rodz. Krzyżowe.		
Komonica pospolita (<i>Lotus corniculatus</i>)	23	1
Kwiaty motylkowate, w główkach baldachowatych, żółte, z chorągiewką pomarańczową i łódeczką dziobowato zaostrzoną. Łodyga kanciasta, pokładająca się. Liście trójlistkowe o 2 dużych przylistkach u nasady, listeczki jajowate. Trwała. Rodz. Motylkowate.		
Przełot wełnisty cz. Wełnica (<i>Anthyllis vulneraria</i>) .	23	4
Kwiaty motylkowate w luźnych główkach, jasno-żółte z kielichem mocno wzdętym, miętko włosistym. Główki kwiatowe zwykle po 2 na łodydze. Cała roślina miętko uwłosiona. Liście nieparzysto pierzasto złożone, o listkach owalnych, wierzchołkowy większy. Liście korzeniowe pojedyncze. Trwała. Rodz. Motylkowate.		

	Tab.	Nr.
Podkownica (<i>Hippocrepis comosa</i>)	23	3
Kwiaty motylkowe, jasno-żółte w baldachach główkowatych po 5—8. Łodyga podnosząca się, rozgałęziona. Liście nieparzysto-pierzasto złożone z 9 — 15 listków jajowatych, zaokrąglonych. Strąk po dojrzeniu powyginany i rozpadający się na podkowiaste części. Trwała. Rodz. Motylkowe.		
Urzet farbierski (<i>Isatis tinctoria</i>)	22	4
Kwiatki małe, na długich szypułkach, w luźnych gronach, 4 płatkowe. Łuszczyńki płaskie, podługne, zwieszane ku dołowi, z początku zielone, po dojrzeniu indygowo-niebieskie. Łodyga prosta, sztywna, rozgałęziona; liście łodygowe — strzałkowate, siedzące. Cała roślina niebieskawo-zielona. Dwuletnia. Zastosowanie ma w przemyśle farbiarskim. U nas rzadki, gdzieś niedługo hodowany, zdziczały. Rodz. Krzyżowe.		

3. Kwiaty czerwone.

Od maja.

	Tab.	Nr.
Ostrzeń purpurowy cz. Psi język (<i>Cynoglossum officinale</i>)	30	1
Kwiaty brudno-czerwone, lejkowate, 5-ząbkowe, w jednostronnych skrętkach. Owocki 4 rozłupki w kielichu trwałym, kolczaste. Listki szorstko uwłosione, lancetowate. Cała roślina wydaje mysi zapach. Jednoroczna. Rodz. Szorstkolistne.		
Krwiściąg mniejszy (<i>Sanguisorba minor</i>)	30	2
Kwiatki małe, zielonawo-czerwone w główkach, jednopłciowe, górne słupkowe, dolne pręcikowe; znamię strzępiaste czerwone. Łodyga czerwona. Liście nieparzysto-pierzasto złożone, z przylistkami, o listkach okrągławych, grubo ząbkowanych. Wzgorza wapienne. Trwała. Rodz. Różowate.		

	Tab.	Nr.
Ukwap rozdzielno-płciowy (<i>Gnaphalium dioicum</i>)	30	3
Kwiatki drobne w główkach: tarczowate — białe, pręcikowe, rurkowate; promieniste — słupkowe, różowe, jęczyczkowate. Listki okrywy suche, skórkowate, różowe. Łodyga i liście białawo-kutnerowate. Łodyga zakończona 4 główkami kwiatowymi, pokryta rzadko małymi białawo-zielonymi listkami, dolne liście łopatkowate w różyczce, białokutnerowate. Trwała. Rodz. Złożone.		
Smółka pospolita (<i>Viscaria vulgaris</i>)	30	4
Duże kwiaty o 5 płatkach promienisto-rozpostartych, różowych z białym przykoronkiem, pręcików 10, szyjek słupka 5. Kielich brunatno-czerwony. Łodyga w węzłach czerwona i lepiąca. Liście wąskie, lancetowate. Kwiaty tworzą wiechę wierzchołkową. Trwała. Rodz. Goździkowate.		
Mucha (<i>Ophrys arachnites</i>)	30	5
Rodzaj storczyka o kwiatach dużych po 3—6 w luźnych gronach, bez ostrogi. Trzy górne płatki różowe, wargę dolną okrągłą, ciemno-purpurową, aksamitną z żółtym rysunkiem i zielonawo-żółtymi przyczepkami. Liście dwa, lancetowate. Bulwy korzeniowe okrągłe. W środkowej i w południowej Europie gdzieniegdzie. Rodz. Storczykowate.		

4. Kwiaty niebieskie.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Sasanka dzwonkowata (<i>Pulsatilla vulgaris</i>)	37	5
Kwiaty duże, o 6 listkach niebiesko-fioletowych, kształtu dzwonka, z licznymi żółtymi pręcikami i fioletowymi znamionami. Przykwiatki liczne, strzępiaste, tworzą okrywę. Kwitnie przed liśćmi na wierzchołku łodygi. Liście późniejsze są podwójnie pierzasto sieczne, z linijnymi łatkami. Owociki opatrzone długą, włosistą przyczepką. Słoneczne wzgórze. Trująca. Trwała. Rodz. Jaskrowate.		

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Kosaciec niemiecki (<i>Iris germanica</i>)	37	4
Kwiaty duże 6-listkowe, o 3 zewnętrznych płatkach odgiętych, ciemno-fioletowych i 3 wewnętrznych łukowato ku sobie wgiętych, jasno-fioletowych, zawiązek dolny, pręcików trzy, znamię trójłaciaste duże zakrywa pręciki niebieskawo-białe. Liście mieczowate. Kłacz. U nas rzadki, zdziczały. Trwała. Rodz. Kosaćcowate.		
Lnica bluszczowata cz. Zwiesiniec (<i>Linaria Cymbalaria</i>).	37	3
Małe kwiatki jasno fioletowe, paszczekowate z cienką ostrogą: dolna warga z czerwono-pomarańczową plamką; na długich szypułkach, pojedyncze z kątów liści. Łodyga płózająca lub zwieszająca się (ze skał, murów). Liście grube, dłoniasto 5-wrębne, podobne do liści bluszczu. Głównie na skałach i murach w górskich okolicach. Trwała. Rodz. Trędownikowate.		
Kulnik pospolity (<i>Globularia vulgaris</i>).	37	2
Małe kwiatki rurkowate, niebieskie, w gęstych kuli- stych główkach. Liście łodygowe w różyczce, łopatkowate, przy wierzchołku zaostrome. Górne liście węższe. Trwała. Wzgórza. Rodz. Kulni- kowate.		
Krzyżownica pospolita (<i>Polygala vulgaris</i>)	37	1
Kwiatki szczupłe niebiesko fioletowe lub różowe, w luźnych gronach wierzchołkowych. Z 5 działek kielicha 2 barwne, większe otulające 3 płatki ko- rony. Przedni płatek korony grzebieniasty z frę- dzelkowatymi przyczepkami. Owociki płaskie, oto- czone dwoma działkami kielicha. Liście małe, eliptyczne. Cała roślina mała. Trwała. Rodz. Krzyżownicowate.		

5. Kwiaty zielone.

W marcu.

	Tab.	Nr.
Czemiernik cuchnący (<i>Helleborus foetidus</i>)	40	5
Kwiaty 5-listkowe, duże, dzwonkowate: działki kielicha zielone z czerwonym brzegiem, płatki korony rurkowate, zamienione w miodniki. Pręciki liczne, żółte. Łodyga rozgałęziona, wielokwiatowa. Liście dolne stopowo dzielne, ciemno-zielone, błyszczące, drobno piłkowane, trwałe; górne żółto-zielone, pochwiaste. Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.		

V. Bagna, rowy, mokre łąki, przybrzeża.

1. Kwiaty białe.

Od maja.

	Tab.	Nr.
Rzeczucha gorzka (<i>Cardamine amara</i>).	12	2
Kwiaty czteropłatkowe, w luźnych gronach wierzchołkowych i kątowych. Płatki odwrotnie jajowate, szeroko rozpostarte. Pręcików 6, czterosilne, o fioletowych pylnikach. Łodyga czterokanciasta, z rozłogami. Liście pierzasto-dzielne, o łatkach owalnych, nierównych, wielokątnych, górny większy. Smak gorzki. Trwała. Rodz. Krzyżowe.		
Żywokost lekarski cz. Kosztywał (<i>Symphytum officinale</i>).	12	1
Kwiaty żółto-białe, rurkowato dzwonkowate, 5-ząbkowe, w skrętkach jednostronnych. Cała roślina szorstko uwłosiona. Łodyga gruba. Liście duże, podługnie owalne, zbiegające po łodydze. Trwała. Rodz. Szorstkolistne.		
Modrzewnica niska (<i>Andromeda polifolia</i>).	12	3
Kwiatki różowo-białe, kuliste, zwężone nieco przy brzegu (5-ząbkowym), na długich szypułkach, zwieszane w luźnych gronach. Kielich mały, różowy. Łodyga drzewiasta (krzewiny). Listki prawie równowazkie, o brzegach zwiniętych, twarde, skórzaste, pod spodem szaro zielone. Owoc—torebka. Trwała. Rodz. W rzosowate.		
Warzęcha lekarska (<i>Cochlearia officinalis</i>).	12	4
Małe kwiatki czteropłatkowe, w gronach; pręcików 6 czterosilne. Łuszczyнки okrągławe z dziobkiem, na długich szypułkach. Łodyga delikatna. Liście dolne okrągławo-trójkątne; górne podługne, karbowane, siedzące. 1—2 letnia. Lecznicza. Rodz. Krzyżowe.		

	Tab.	Nr.
Rukiew wodna (<i>Nasturtium officinale</i>)	13	1
Kwiatki małe, 4-płatkowe, w gronach; pręcików 6, czterosilne, pylniki żółte. Łodyga pusta wewnątrz, pokładająca się i wznosząca, zakorzeniająca. Liście pierzaste o listeczkach dużych, eliptycznych, z wierzchołkowym większym. Łuszczyzny obłe, prosto odstające od łodygi. Trwała. Liście młode bywają używane jako sałata, smak mają ostry, nieco gorzkawy. Rodz. Krzyżowe.		
Wodne pióro cz. Okreźnica bagienna (<i>Hottonia palustris</i>)	13	2
Kwiaty 5-krotne w okółkach, białe lub różowawe. Liście pierzasto sieczne, o łatkach linijnych, zanurzone w wodzie, a wśród nich wznosi się szypuła kwiatonośna. W stojących lub wolno płynących wodach. Trwała. Rodz. Pierwiosnkowate.		
Bobrek trójlistny (<i>Menyanthes trifoliata</i>)	13	3
Kwiaty w gronach wierzchołkowych, o koronie 5-ząbkowej, różowo-białej, pokrytej włoskami. Kłaczce leżące, rozgałęzione, z prosto wzniesioną łodygą kwiatonośną. Liście długoogonkowe, trójlistkowe, z listkami odwrotnie jajowatymi. Bagna, mokre łąki. Trwała. Rodz. Goryczkowate.		
Włosienicznik pospolity cz. Krzyżowniki (<i>Batrachium aquatile</i>)	13	4
Kwiaty o 5 płatkach białych, żółtych u nasady, pręciki liczne, słupki liczne. Liście pływające są nerkowate, 3—5 dzielne, zaś zanurzone w wodzie—pierzasto-sieczne, o wycinkach nitkowatych (szczeci niaste). Szypułka łukowato odgięte. Roślina wodna. Trwała. Trująca. Rodz. Jaskrowate.		

2. Kwiaty żółte.

a) w marcu i kwietniu.

	Tab.	Nr.
Kacznolec błotny cz. Kniec (<i>Caltha palustris</i>) . . .	24	4
Kwiaty duże, mocno-żółte, 5-płatkowe. Pręciki i słupki liczne. Łodyga gruba, soczysta, wewnątrz pusta, rozgałęziona. Liście nerkowate lub okrągławo-sercowate, karbowane, błyszczące, ciemno-zielone, dolne długoogonkowe. Trwała. Rodz. Jaskrowate.		

Śledzienica skrętolistna (*Chrysosplenium alternifolium*).

Tab.	Nr.
24	2

Kwiatki drobne, zielono-żółte, w płaskich baldachogronach, wśród wierzchołkowych liści, płasko rozłożonych, barwy żółtawo-zielonej. Liście dolne długoogonkowe, nerkowate, karbowane, naprzemianległe, uwłosione również jak i łodyga. Nad źródłami, na bagnach. Trwała. Rodz. Skalni-cowate.

b) od maja.

Kosaciec wodny (*Iris pseudacorus*).

Tab.	Nr.
24	1

Kwiaty duże, sześciolistkowe, jasno-żółte: 3 zewnętrzne odwrotnie jajowate, odgięte na zewnątrz, 3 wewnętrzne wąskie, prosto wzniesione z brzegami zawiniętymi. Znamiona (trzy) łatkowate żółte pokrywają pręciki (trzy), zawiązek dolny. Łodyga obła. Liście mieczowate. Kłaczę wydłużone. Trwała. Rodz. Kosaćcowate.

Gorczycznik pospolity cz. **Barbarka** (*Barbarea vulgaris*).

24	3
----	---

Kwiaty czteropłatkowe, na stojących szypułkach, w gronach skupionych; pręcików 6, czterosilne. Łuszczyнки czterokanciaste, odstające. Łodyga górą rozgałęziona. Liście pierzasto dzielne o 5–7 wycinkach różnej wielkości, końcowy większy. Dwuletnia. Rodz. Krzyżowe.

3. Kwiaty czerwone.

a) w marcu i kwietniu.

Lepięznik pospolity (*Petasites officinalis*).

Tab.	Nr.
31	5

Kwiaty drobne, rurkowate, różowe, skupione w walcowate główki, ułożone w luźny kłos na końcu łodygi białawej, pokrytej różowawymi łuskami. Okrywy kwiatowe ciemno-czerwone. Liście przyziemne długoogonkowe, duże, sercowate, o nierównych ząbkach, szaro-zielone. Trwała. Rodz. Złożone.

b) od maja.

	Tab.	Nr.
Kuklik zwisty (<i>Geum rivale</i>)	31	1
Kwiaty dzwonkowate, 5-listkowe, o 5 działkach kielicha i 5 ząbkach kieliszka brunatno-czerwonych, a płatkach białoczerwonych. Pręciki liczne, słupki liczne. Owocki opatrzone długą owłosioną szyjką. Liście przyziemne pierzasto dzielne, przerywane drobnymi listkami, z dużym okrągłym listkiem wierzchołkowym; łodygowe podłużne, karbowane i ząbkowane. Uwłosiony. Trwały. Rodz. Różowate.		
Gnidosz leśny (<i>Pedicularis silvatica</i>)	31	4
Kwiaty paszczekowate z szeroką gardzielą, górna warga hełmiasta, dwuząbkowa, z boków ściętna, dolna warga trójwębna, różowa, z pod hełmu zwiesza się szyjka słupka. Kwiat dwudzielny, o brzegu skośnie ściętym, kędzierzawym; pręcików 4. Łodyga czerwona, rozgałęziona u nasady, z licznymi płozącami się pędami. Liście pierzasto sieczne, o wycinkach podłużnych, ząbkowanych. Dwuletnia. Rodz. Trędownikowate.		
Żórawina pospolita (<i>Vaccinium Oxyococcus</i>) . . .	31	3
Kwiatki zwieszające się na długich czerwonych szypułkach, kształtu kółkowego, o 4–5 płatkach odgiętych, czerwonych, pręciki tworzą pośrodku stożkową kolumnę. Jagody czerwone, kwaśne, po przemarznieniu słodkie. Łodyga nitkowata, pełzająca. Liście trwałe, jajowato spiczaste, pod spodem szarawe. Krzewina na torfowiskach wśród mchu. Rodz. Wrzosoate.		
Mlecznik nadmorski (<i>Glaux maritima</i>)	31	2
Małe kwiatki 5-ciolistkowe, niebieskawo-różowe, w kątach liści podłużnych, mięsistych. Kłace pełzające. Liście krzyżujące. Brzegi mórz. Rodz. Pierwiosnkowate.		

4. Kwiaty niebieskie.

Od maja.

	Tab.	Nr.
Niezapominajki błotne (<i>Myosotis palustris</i>)	38	3
Błękitne kwiatki 5-krotne, o koronie kółkowej 5-cio ząbkowej z krótką rurką, po środku żółta plamka z białym kółkiem. Za młodu kwiatki różowe. Skrętki jednostronne. Kielich 5-ząbkowy, trwały i rozwarty przy dojrzewaniu owocu. Łodyga kanciasta, liście podłużnie lancetowate, szorstko uwłosione. Trwała. Rodz. Szorstkolistne.		
Przetacznik bobownik (<i>Veronica Beccabunga</i>)	38	4
Kwiaty ciemno-błękitne, o koronie czterodzielnej, 2 pręcikach. Przednie wycinki korony mniejsze; po środku białawo-różowe plamki. Grona kątowe. Łodyga obła, pełna, zakorzeniająca się w kątach. Liście przeciwległe, odwrotnie jajowate, o tępym wierzchołku, krótkoogonkowe, ząbkowane. Trwała. Rodz. Trędownikowate.		
Tłustosz pospolity cz. Kaptur (<i>Pinguicula vulgaris</i>) .	38	1
Kwiaty z ostrogą, kształtu wargowatego, fioletowe, na długich szypułkach prostych, u góry haczykowato przęgiętych. Środek kwiatu biały, kielich 2 wargowy, 5 ząbkowy. Liście błyszczące, owalne, w różyczce, mięsiste, pokryte błyszczącymi punkcikami, brzegi podwinięte ku wewnątrz. Mięsożerna. Trwała. Rodz. Pływaczowate.		
Fijołek błotny (<i>Viola palustris</i>)	38	2
Kwiaty podobne do fijołka wonnego, o krótkiej ostrodze, barwy czerwono-fioletowej, bez zapachu. Łodyga krótka z wiciami. Liście nerkowate, lub z tępym wycięciem sercowatym, lekko karbowane. Trwała. Rodz. Fijołkowate.		

SPIS ALFABETYCZNY NAZW ROŚLIN.

I. Nazwy polskie.

Babka kosmata 22	Gnidosz leśny 43	Kosaciec wodny 42
„ lancetowata 19	Gnieźnik leśny 10	Kosztyna 40
„ średnia 22	Groch leśny 12	Koścień polny 17
Barbarka 42	Groszek górski 12	Kozia stopka 27
Barwinek pospolity 13	„ wiosenny 12	Kozibród łąkowy 19
Bluszcz ziemny 23	Gwiazdnica gajowa 8	Krokus wiosenny 23
Bniec biały 27	„ pospolita 26	Krwiściąg mniejszy 36
„ czerwony 20	„ trawiasta 17	Krzyżownica pospolita 38
Bobrek trójlistny 41	„ wielkokwiatowa 6	Krzyżownik 28
Bocianie noski 30	Iglica weskowa 30	Krzyżowniki 41
Borówka czernica 12	Janowiec niemiecki 10	Kukułka 21
Bratek trójbarwny 32	„ uskrzydłony 10	Kulnik pospolity 38
Bratki 32	Jasnota biała 25	Kuklik zwisty 43
Bratki polne 28	„ plamista 30	Kurdybanek 23
Brodawnik 18	„ purpurowa 30	Leniec górski 33
Buławnik czerwony 12	Jaskier kosmaty 11	Lepczyca 26
„ wielkokwiatowy 8	„ ostry 19	Lepięźnik pospolity 42
Cebulica 13	„ płozący 29	Lepnica rozdęta 34
Czarna jagoda 12	„ polny 29	„ zwisła 34
Czechrzyca 16	„ rozłogowy 29	Listera jajowata 15
Czemiernik cuchnący 39	„ różnolistny 9	Lnica bluszczowata 38
Czerniec kłosowy 7	Jaskółcze ziele 30	Lucerna chmielowata 18
Czosnaczek lekarski 6	Jastrzębiec kosmaczek 35	„ nerkowata 18
Czósnek niedźwiedzi 7	Jastrzębiec leśny 10	Lopucha 26
Czworolist 15	Jedno jagoda 15	Łuskiwnik pospolity 12
Dmuchawiec 18	Języcki polne 19	Majownik 7
Dwulistnik 15	Kaczyniec błotny 41	„ dwulistny 6
Dzwonki okrągłolistne 24	Kaptur 44	Martwa pokrzywa 25
„ rozpierzchłe 14	Karolek pospolity 17	Marzanka wonna 7
Dymnica lekarska 31	Kluczyki rajskie 18	Mrzygłód 10
Espareta siewna 22	Kminek 17	Mączyniec 32
Fijolek błotny 44	Knieć 41	Miodunka majowa 11
„ leśny 13	Kokornak pospolity 29	Mioduszka 6
„ pachnący 22	Kokorycz pospolita 5	Mlecznik nadmorski 43
„ trójbarwny 28	„ wydrążona 11	Modrzewnica niska 40
Firletka pospolita 21	Kokoryczka wielokwia-
towa 7	Mokrzychnik baldasz-
kowy 33
Gorczyca polna 29	Komonica pospolita 35	Mucha 37
Gorczyznik pospolity 42	Komosa strzałkowata 32	Muchotrzew 26
Gajowca żółty 9	Koniczyna łąkowa 21	Muszek gajowy 8
Gądział rozłogowa 23	„ rozesłana 17	„ wielkokwiatowy 6
Gęsie łapki 24	Konwalijska 6	Mysie uszka 17
Glistnik 30	Konwalia lanuszkowa 7	Nawrót polny 25
Gładyszek 5	Kopytnik pospolity 11	Niedośpiątek 35
Gniazdosz 10	Kosaciec niemiecki 38	Niestrętek 5

- Niezapominajki błotne 44
 Obrazki 15
 Obrazkowiec plamisty 15
 Obuwik pospolity 10
 Ognicha 29
 Okrężnica bagienna 41
 Orlik pospolity 14
 Orliki 14
 Ostrzeń purpurowy 36
 Oszłoch dwulistny 13
 Ożanka 23
 Pajęcznica gałęzista 34
 „ kosatki 7
 Pełnik kulistawy 19
 Pępawa szorstka 18
 Pierwiosnek lekarski 18
 „ wyniosły 8
 Piżmaczek pospolity 14
 Pięciornik gęsi 28
 „ poziomkowy 6
 „ wiosenny 35
 Płucne ziele 11
 Podagrycznik właściwy 27
 Podbiał lekarski 28
 Podkownica 36
 Polna rutka 31
 Poziomka pospolita 5
 Przebiśnieg 5
 Przelaszczka wiosenna 13
 Przelot welnisty 35
 Przetacznik bluszczowy 31
 Przetacznik bobownik 44
 „ gładki 31
 „ lekarski 14
 „ szerokolistny 24
 „ Tourneforta 31
 Przytulja czepna 26
 „ krzyżowa 9
 Przywrotnik pospolity 24
 Pryszczeniec 19
 Psi język 36
 Pszonka 9
 Rannik 8
 Rapunkuł 13
 Raść 9
 Rogownica 17
 Roszponka pospolita 32
 Rukiew wodna 41
 Rumianek pospolity 27
 Rzerzucha gorzka 40
 „ łąkowa 20
 Rzodkiew polna 26
 Sasanka dzwinkowata 37
 Skalnica ziarnkowa 16
 Skrzypka 34
 Smagliczka kielichowata 35
 Smółka pospolita 37
 Sosnka 34
 Sporek polny 26
 Srebrnik 28
 Starzec pospolity 28
 Stokrotka 16
 Storezyk plamisty 21
 „ szerokolistny 21
 „ wązkolistny 20
 Stulisz właściwy 29
 Szafrki 23
 Szafran 23
 Szałwia łąkowa 24
 Szczaw jadalny 21
 Szczawik pospolity 6
 Szczyr trwały 14
 Szelężnik wielki 19
 Śledzienica skrętolistna 42
 Śniedek okółkowy 16
 Śnieżycza wiosenna 5
 Tasznik 25
 Tlustosz pospolity 44
 Tobolki pastusze 25
 „ polne 25
 Trzebula leśna 16
 Trzemucha 7
 Tulipan leśny 20
 Ukwap rozdzielnopłciowy 37
 Urzet farbiarski 36
 Warzęcha lekarska 40
 Welnica 35
 Wilczomlec cyprysowy 34
 Wilczomlec słodki 15
 Wiosnówka pospolita 33
 Włosienicznik pospolity 41
 Włóczydło 26
 Wodne pióro 41
 Wróble proso 25
 Wyka płotowa 23
 Zawilec gajowy 5
 Zawilec żółty 9
 Zerwa czarna 13
 „ kłosowa 7
 Ziarnopłon wiosenny 9
 Ziejec 9
 Złoc polna 27
 „ żółta 8
 Zwiesinieć 38
 Żak 33
 Żankiel zwyczajny 8
 Żórawina pospolita 43
 Żywokost lekarski 40

II. Nazwy łacińskie.

- Actaea spicata 7.
 Adoxa Moschatellina 14.
 Aegopodium podagraria 27.
 Ajuga reptans 23.
 Alchemilla vulgaris 24.
 Alectorolophus major 19.
 Alliaria officinalis 6.
 Allium ursinum 7.
 Alyssum calycinum 35
 Andromeda polifolia 40.
 Anemone nemorosa 5
 „ ranunculoides 9
 Anthericum Liliago 7
 Anthriscus silvester 16
 Anthyllis vulneraria 35
 Aquilegia vulgaris 14
 Aristolochia clematitis 29
 Arum maculatum 15
 Asarum europaeum 11
 Asperula odorata 7
 Barbarea vesca 42
 Batrachium aquatile 41
 Bellis perennis 16
 Caltha palustris 41
 Campanula patula 14
 „ rotundifolia 24
 Capsella Bursa pastoris 25
 Cardamine amara 40
 Cardamina pratensis 20
 Carum Carvi 17
 Caulis daucoides 26
 Cephalanthera grandiflora 8
 „ rubra 12
 Cerastium arvense 17
 Chelidonium majus 30
 Chenopodium Bonus Henricus 32
 Chrysosplenium alternifolium 42
 Cochlearia officinalis 40
 Convallaria majalis 7
 Corydalis cava 5, 11

- Crepis biennis* 18
Crocus vernus 23
Cynoglossum officinale 36
Cypripedium Calceolus 10
Erodium cicutarium 30
Erophila verna 33
Euphorbia cyparissias 34
 „ *dulcis* 15
Ficaria verna 9
Fragaria vesca 5
Fumaria officinalis 31
Gagea arvensis 27
 „ *lutea* 8
Galanthus nivalis 5
Galeobdolon luteum 9
Galium Aparine 26
 „ *cruciatum* 9
Genista germanica 10
 „ *sagitalis* 10
Gentiana verna 22
Geum rivale 43
Glechoma hederacea 23
Globularia vulgaris 38
Gnaphalium dioicum 37
Helleborus foetidus 39
Hepatica triloba 13
Hieracium pilosella 35
 „ *silvestre* 10
Hippocrepis comosa 36
Holosteum umbellatum 33
Hottonia palustris 41
Iris germanica 38
 „ *pseudacorus* 42
Isatis tinctoria 36
Lamium album 25
 „ *maculatum* 30
 „ *purpureum* 30
Lathraea squamaria 12
Lathyrus montanus 12
 „ *vernus* 12
Leontodon Taraxacum 18
Leucium vernum 5
Linaria Cymbalaria 38
Listera ovata 15
Lithospermum arvense 25
Lotus corniculatus 35
Lychnis Flos cuculi 21
Majanthemum bifolia 6
Matricaria Chamomilla 27
Medicago Lupulina 18
Melandrium album 27
 „ *rubrum* 20
Menyanthes trifoliata 41
Mercurialis perennis 14
Muscari botryoides 23
Nasturtium officinale 41
Neotia Nidus avis 10
Onobrychis sativa 22
Ophrys arachnites 37
Orchis latifolia 21
 „ *maculata* 21
Orchis Morio 20
Ornithogalum umbellatum 16
Oxalis Acetosella 6
Paris quadrifolia 15
Pedicularis silvatica 43
Petasites officinalis 42
Phyteuma nigrum 13
 „ *spicata* 7
Pinguicula vulgaris 44
Plantago lanceolata 19
 „ *media* 22
Polygala vulgaris 38
Polygonatum multiflorum 7
Potentilla anserina 28
 „ *fragariastrum* 6
 „ *verna* 35
Primula elatior 8
 „ *officinalis* 18
Pulmonaria officinalis 11
Pulsatilla vulgaris 37
Ranunculus acer 19
 „ *arvensis* 29
 „ *auricomus* 9
 „ *lanuginosus* 11
Raphanus raphanistrum 26
Rumex acetosa 21
Salvia pratensis 24
Sanicula europaea 8
Sanguisorba minor 36
Saxifraga granulata 16
Scilla bifolia 13
Senecio vulgaris 28
Silene inflata 34
 „ *nutans* 34
Sinapis arvensis 29
Sisymbrium Sophia 29
Spergula arvensis 26
Stellaria graminea 17
 „ *holostea* 6
 „ *nemorum* 8
 „ *media* 26
Symphytum officinale 40
Thesium montanum 33
Thlasi arvense 25
Tragopogon pratensis 19
Trifolium pratense 21
 „ *repens* 17
Trollius europaeus 19
Tulipa silvestris 20
Tussilago Farfara 28
Vaccinium Myrtillus 12
 „ *Oxyococcus* 43
Valerianella olitoria 32
Veronica Beccabunga 44
 „ *hederifolia* 31
 „ *latifolia* 24
 „ *officinalis* 14
 „ *polita* 31
 „ *Tournefortia* 31
Vicia sepium 23
Vinca minor 13
Viola odorata 22
 „ *palustris* 44
 „ *silvatica* 13
 „ *tricolor arvensis* 28
 „ *tricolor vulgaris* 32
Viscaria vulgaris 37

TREŚĆ.

I. W lasach, zagajnikach i zaroślach.

1. Kwiaty białe	Str. 5
2. Kwiaty żółte	„ 8
3. Kwiaty czerwone . . .	„ 11
4. Kwiaty niebieskie . .	„ 13
5. Kwiaty zielonawe . . .	„ 14

III. Pola, ogrody, przydroża, rumowiska.

1. Kwiaty białe. . . .	Str. 25
2. Kwiaty żółte	„ 27
3. Kwiaty czerwone . . .	„ 30
4. Kwiaty niebieskie . .	„ 31
5. Kwiaty zielone	„ 32

II. Na łąkach, pastwiskach i miedzach.

1. Kwiaty białe. . . .	Str. 16
2. Kwiaty żółte	„ 18
3. Kwiaty czerwone . . .	„ 20
4. Kwiaty niebieskie . .	„ 22
5. Kwiaty zielone	„ 24

IV. Łąki górskie, skały, wrzosowiska i t. p.

1. Kwiaty białe. . . .	Str. 33
2. Kwiaty żółte	„ 34
3. Kwiaty czerwone . . .	„ 36
4. Kwiaty niebieskie . .	„ 37
5. Kwiaty zielone	„ 39

V. Bagna, rowy, mokre łąki i t. p.

1. Kwiaty białe	Str. 40
2. Kwiaty żółte	„ 41
3. Kwiaty czerwone	„ 42
4. Kwiaty niebieskie	„ 44

Skorowidz (Spis nazw roślin)	Str. 45
---	---------

Sprostowania	„ 48
-------------------------------	------

SPRSTOWANIA.

Na str. 6 w opisie Czosneczek lekarski powinno być: z 6 pręcikami *czterosilnemi*.

„ 6 „ Majownik dwulistny „ „ *Tab. 2 Nr. 2.*

„ 12 „ Borówka czernica i t. d. „ „ *Tab. 26 Nr. 1.*

„ 20 „ „ „ *Rzerzucha.*

„ 27 „ Bniec biały „ „ *Tab. 10 Nr. 4.*

Na Tablicy 12 Nr. 2 „ „ *Rzerzucha gorzka.*

ZWIERZĘTA SSĄCE. 12 tablic kolorowych z 65 wizerunkami zwierząt żyjących u nas i w różnych krajach, w opr. — 40

PTAKI ŚPIEWAJĄCE. spotykane w naszych lasach, zaroślach, ogrodach, na łąkach, nad wodami i t. p. 97 rys barwnych na 12 tablicach — 40

MOTYLE 129 rysunków kolorowych na 12 tablicach z opisem motyli i ich gąsienic. 40

OWADY. 129 rysunków kolorowych na 12 tablicach. — 40

GRZYBY JADALNE. Atlasik kieszonkowy z rysunkami kolorowymi — 40

GRZYBY TRUJĄCE Atlasik kieszonkowy z 96 rysunkami kolorowymi — 40

RYBY. Atlasik kieszonkowy z rysunkami kolorowymi — 50

MINERAŁY. Atlasik kieszonkowy z rysunkami kolorowymi 50

ROŚLINY TATRZAŃSKIE I ALPEJSKIE. Atlasik kieszonkowy, 96 rysunków kolorowych na 12 tablicach. — 40

ATLASIK BOTANICZNY. Atlasik kieszonkowy, 126 rysunków kolorowych na 12 tablicach — 40

ROŚLINY KWIATOWE. Opis 116-tu gatunków krajowych roślin z ich rysunkami na 32 tablicach barwnych i 19 czarnych, opracowała podług H. Blüchera, M. Arct Golczewska. — 50

BOTANIKA NA PRZECIĄDZIE. Rośliny spotykane na polu, łące, w lesie, rowach i t. p., z tekstem M. Arctówny. 2 części, każda z 16 tablicami kolorowymi, po — 60

GRZYBY JADALNE I TRUJĄCE. 2 części, każda z 32 tablicami kolorowymi, opracowała M. Arctówna. po 50

ROŚLINY KRAJOWE. Trujące, lecznicze i jadalne. Książka objaśniona 12 tablicami kolorowymi, oraz licznymi rysunkami, przez M. Arctównę. w opr. kart. 1 50

ŚWIAT ROŚLINNY. Opisy i obrazy roślin z 10 tablicami barwnymi i 200 rysunkami czarnymi, podług Dr. O. Schmeiła, opracowała M. Arctówna, w opr. 1 35

1. Zawilec gajowy (niestrettek). 2. Śnieżycza wiosenna.
 3. Przebiśnieg pospolity (gładyszek). 4. Poziomka pospolita.

1. Kokorycz pospolita. 2. Majownik dwulistny. 3. Konwalia lanuszkowa. 4. Kokoryczka wielokwiatowa. 5. Szczawik pospolity.

1. Zerwa kłosowa. 2. Czosnek niedzwiedzi. 3. Czerniec kłosowy.
4. Marzanna wonna (majownik).

MM.

<http://rcin.org.pl>

1. Buławnik wielkokwiatowy. 2. Pięciornik poziomkowy.
 3. Czosnacek lekarski. 4. Pajęcznica kosatki.

1. Gwiazdnica (muszec) wielkokwiatowa. 2. Podagrycznik właściwy (kozia stopka). 3. Zankiel zwyczajny (rannik). 4. Gwiazdnica (muszec) gajowa.

1. Kminek (karolek pospolity). 2. Koniczyna rozesłana. 3. Stokrotka. 4. Trzebula leśna (czechryca).

1. Gwiazdnica trawiasta. 2. Skalnica ziarenkowa.
 3. Złocień właściwy (króliki). 4. Śniedek okółkowy.

1. Tobolki polne. 2. Przytulja czepna (lepczyca). 3. Sporek polny.
4. Tobolki pastusze (tasznik). 5. Jasnota biala (martwa pokrzywa).

<http://rcin.org.pl>
1. Rządkiw polna (Iopucha). 2. Włóczydło.
3. Nawrót polny (wróble proso). 4. Rumianek.

1. Mokrzycznik baldaszkowy. 2. Włosnówka (żak).
3. Mysze uszka (rogownica, kościeniec). 4. Bniec biały.
5. Muchotrzew.

1. Leniec górski. 2. Pajęcznica gałęzista 3. Lepnica zwisła.
4. Lepnica rozdęta (skrzyypka).

1. Żywokost lekarski (koszytywał). 2. Rzerzucha łąkowa.
3. Modrzewnica niska. 4. Warzęcha lekarska.

1. Rukiew wodna. 2. Wodne pióro (okrężnica bagienna).
3. Bobrek trójlistny. 4. Włosienicznik (krzyżowniki).

1. Pierwiosnek wyniosły. 2. Złoc żółta.
3. Pszonka (ziarnopłon wiosenny). 4. Przytulja krzyżowa.

1. Zawilec żółty (rasc). 2. Gajowiec żółty (ziejec).
3. Jastrzębiec leśny. 4. Obuwik pospolity. 5. Gniazdosz (gnieźnik).

1. Jaskier różnolistny. 2. Janowiec niemiecki (mrzygłód).
 3. Janowiec uskrzydłony. 4. Jaskier kosmaty.

1. Kozibród łąkowy. 2. Lucerna nerkowata (chmielowata).
 3. Pierwiosnek lekarski (kluczyki rajskie). 4. Pępawa szorstka.
 5. Brodawnik (dmuchawiec).

1. Jaskier ostry (pryszczeniec). 2. Szeleżnik wielki.
 3. Babka lancetowata (języczki polne). 4. Pelnik kulistawy.

1. Starzec pospolity (krzyżownik). 2. Bratki polne (fiołek trójbarwny).
 3. Podbiał lekarski. 4. Złoc polna.

1. Jaskier płożący. 2. Stulisz właściwy. 3. Gorczyca polna (ogonicha).
 4. Srebrnik (pięciornik gęsi).

1. Jaskier polny. 2. Kokornak pospolity. 3. Jaskółcze ziele (glistnik).
4. Tulipan leśny.

1. Wilczomlecypyrasowy (sosenka). 2. Pięciornik wiosenny.
 3. Jastrzębiec kosmaczek (niedośpiatek). 4. Urzet farbiarski.

1. Komonica pospolita. 2. Smagliczka kielichowata. 3. Podkownica.
4. Przelot welnisty (welnica).

1. Kosaciec wodny. 2. Sledzienica skrętolistna.
3. Gorczyznik pospolity (barbarka). 4. Kaczyniec błotny (knieć).

1. Kokorycz wydrążona. 2. Groszek włosenny (leśny groch).
3. Płucne ziele (miodunka majowa). 4. Kopytnik pospolity.

MM.

<http://rcin.org.pl>

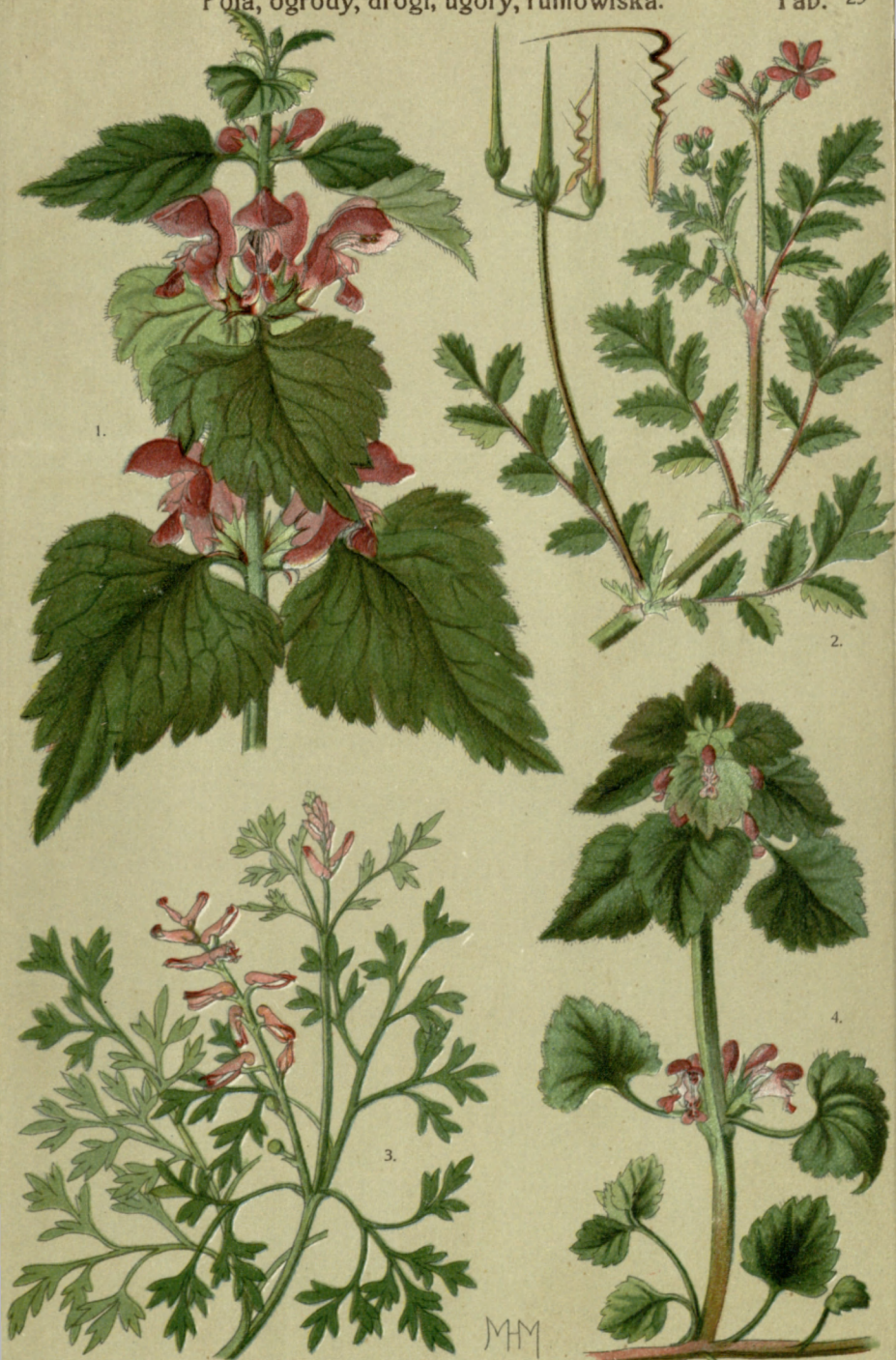
1. Borówka czernica. 2. Groszek górski. 3. Buławnik czerwony.
4. Łuskiewnik pospolity.

1. Rzerzucha łąkowa. 2. Fioletka pospolita (kukułka).
 3. Bniec czerwony. 4. Konieczyna łąkowa.

1. Szczaw jadalny. 2. Babka średnia kosmata. 3. Esparceta.
 4. Storzyczek wązkolistny. 5. Storzyczek szerokolistny.
 6. Storzyczek plamisty.

1. Jasnota plamista. 2. Jasnota bocianie noski).
 3. Dymnica lekarska (polna rutka). 4. Jasnota purpurowa.

1. Ostrzeń purpurowy (ps. Gęzyl). 2. Krwiściąg mniejszy.
 3. Ukwap rozdzielnopłciowy. 4. Smółka pospolita.
 5. Mucha (Storczyk).

1. Kuklik zwisły. 2. Mlecznik nadmorski. 3. Żółtawina. 4. Gnidosz leśny.
5. Lepiejnik pospolity. 6. Lepiejnik pospolity.

1. Przelaszczka wiosenna. 2. Cebulica koszloch dwulistny).
 3. Barwinek pospolity. 4. Fijolek leśny.

1. Orlik pospolity (orliki). 2. Zerwa czarna (rapunkul).
 3. Dzwonki rozpięchłe. 4. Przetacznik lekarski.

1. Fijolek pachnący. 2. Szafirki. 3. Gądział rozłogowa (ozanka).
 4. Krokus wiosenny (szafran). 5. Goryczka wiosenna.

1. Przetacznik szerokolistny. 2. Dzwonki okrągłolistne.
 3. Kurdybanek (błuszczyk ziemny). 4. Szałwia łąkowa.
 5. Wyka płotowa.

2.

1. Przetacznik gładki. 2. Przetacznik bluszczykowy.
 3. Przetacznik Tourneforta. 4. Bratek trójbarwny.
 5. Roszponka pospolita.

M.H.

1. Krzyżownica pospolita. 2. Kulciak pospolity. 3. Lnica bluszczowata (zwiesiniec). 4. Kosaciec niemiecki. 5. Sasanka dzwonkowata.

MM.

1. Tłustosz pospolity (kaptur). 2. Fijolek błotny.
3. Niezapominajka błotna. 4. Przetacznik bobownik.

1. Szczyr trwały. 2. Płzaczek pospolity. 3. Czworolist (jedno jagoda). 4. Wilczomlec słodki.

1. Obrazkowiec plamisty (obrazki). 2. Listera jajowata (dwulistnik).
3. Przywrotnik pospolity (gęśle łąki). 4. Komosa strzałkowata (mączyniec). 5. Czemiernik cuchnący.

Z KSIĘGOZBIORU
Dra WACŁAWA ROSZKOWSKIEGO

Biblioteka Muzeum i Inst. Zoologii PAN

K. 1053

1000000000072